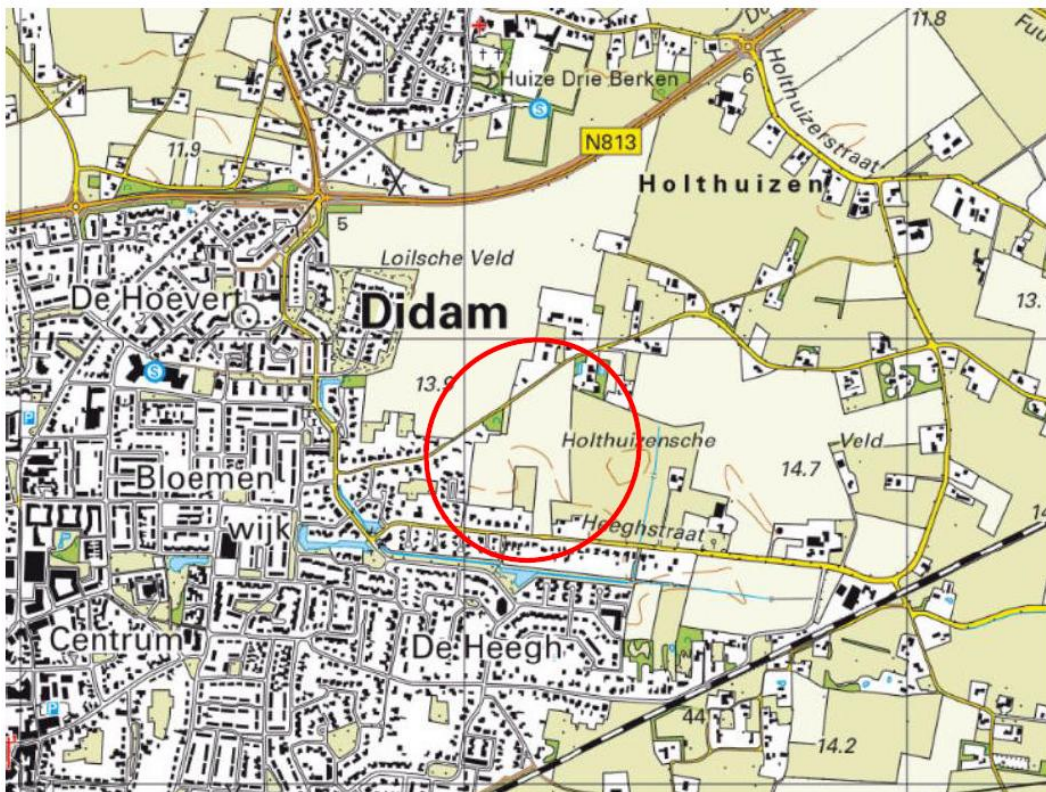

**Plan van aanpak gewone dwergvleermuis, steenuil en
wezel
woningbouw landbouwgrond tussen Van
Rouwenootweg en Heeghstraat**

Plan van aanpak gewone dwergvleermuis, steenuil en wezel woningbouw landbouwgrond tussen Van Rouwenootweg en Heeghstraat

Opdrachtgever: gemeente Montferland

Status: **Definitief**

Datum: 27 maart 2025

Uitvoering: Foreest Groen Consult BV

E @foreestgroenconsult.nl
W www.foreestgroenconsult.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	6
2	Algemene informatie	7
2.1	Ligging plangebied.....	7
2.2	Toelichting op de plannen.....	7
2.3	Locatie	8
2.4	Naam aanvrager	8
3	Werkzaamheden en planning	9
3.1	Beschrijving van de werkzaamheden.....	9
3.2	Toekomstbeeld de Nieuwe Heegh	9
3.3	Belang van het plangebied voor beschermde soorten	10
3.3.1	Vleermuizen	10
3.3.2	Steenuil.....	10
3.3.3	Wezel.....	10
4	Verbodsbepalingen	11
4.1	Gewone dwergvleermuis	11
4.2	Toelichting op vermijden verbodsbepaling steenuil.....	12
4.3	Wezel.....	12
5	Ecologische inventarisatie, achtergrond	14
5.1	Resultaten	15
5.1.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen.....	15
5.1.2	Foerageergebied	15
5.1.3	Vliegroute.....	15
5.2	Broedvogels.....	16
5.2.1	Steenuil.....	16
5.2.2	Ransuil	16
5.3	Zoogdieren	17
5.3.1	Kleine marterachtigen.....	17
5.3.2	Das.....	17
5.4	Samenvatting Nader onderzoek.....	18
6	Effecten	19
6.1	Gewone dwergvleermuis	19
6.2	Steenuil.....	19
6.2.1	Effect op populatie.....	19
6.2.2	Terrein beoordeling.....	19
6.2.3	Gevolgen voor het leefgebied.....	20
6.2.4	Conclusie	21
6.3	Wezel.....	21
6.3.1	Beoordeling plangebied	21
6.3.2	Effecten woningbouw	22
6.3.3	Conclusie	23

6.4	Effect werkzaamheden: monitoren	24
7	Maatregelen	25
7.1	Algemeen	25
7.2	Gewone dwergvleermuis	25
7.2.1	Preventieve maatregelen	25
7.2.2	Permanente maatregel	25
7.3	Effectiviteit	26
7.4	Uitvoering maatregelen: monitoren	27
7.5	Steenuil.....	27
7.5.1	Preventieve maatregelen	27
7.5.2	Afscheiding oostelijke perceelgrens.....	28
7.6	Wezel.....	28
7.6.1	Preventieve maatregelen	28
7.6.2	Permanente maatregelen	29
7.7	Effectiviteit steenuil en wezel	29
7.8	Uitvoering maatregelen: monitoren	29
8	Alternatieven.....	30
8.1	Alternatieve locatie	30
8.2	Alternatieve werkwijze en inrichting	30
8.3	Alternatieve planning.....	30
9	Gunstige staat van instandhouding.....	31
9.1	Gewone dwergvleermuis	31
9.1.1	Staat van instandhouding.....	31
9.1.2	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	32
9.2	Steenuil.....	32
9.2.1	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	32
9.3	Wezel.....	33
9.3.1	Staat van instandhouding.....	33
9.3.2	Afbreuk gunstige staat van instandhouding	33
10	Werkprotocol	34
10.1	Preventieve maatregelen alle soorten.....	34
10.2	Bouwrijp maken – Bouwfase (september 2025 – najaar 2026).....	34
10.3	Tijdens woonrijp maken	34
10.4	Algemeen	34
11	Literatuur.....	35
12	Begeleiding en communicatie	36
	Bijlage 1 Artikel 4.144 Besluit bouwwerken leefomgeving.....	37
	Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek.....	38
	Bijlage 3: Nader onderzoek	39

Bijlage 4: Beoordeling steenuil.....	40
Bijlage 4: Beoordeling wezel	41

1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Montferland is dit plan van aanpak opgesteld met betrekking tot de maatregelen voor beschermde soorten in het plangebied. De soorten die een belang hebben bij het plangebied zijn: de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), steenuil (*Athene noctua*) en wezel (*Mustela nivalis*). Deze beschermde soorten komen voor bij het plangebied waar de gemeente het voornemen heeft om nieuwe woningen te bouwen. Dit plan van aanpak beschrijft de maatregelen die worden genomen om geen afbreuk te doen aan de lokale populaties van deze soorten.

De basis van dit plan van aanpak wordt gevormd door:

- “Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 25 oktober 2022”;
- “Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 11 juni 2024”;
- “Beoordeling territorium steenuil landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 25 maart 2025”;
- “Beoordeling territorium wezel Heeghstraat te Didam, Foreest Groen Consult, 28 februari 2025”.

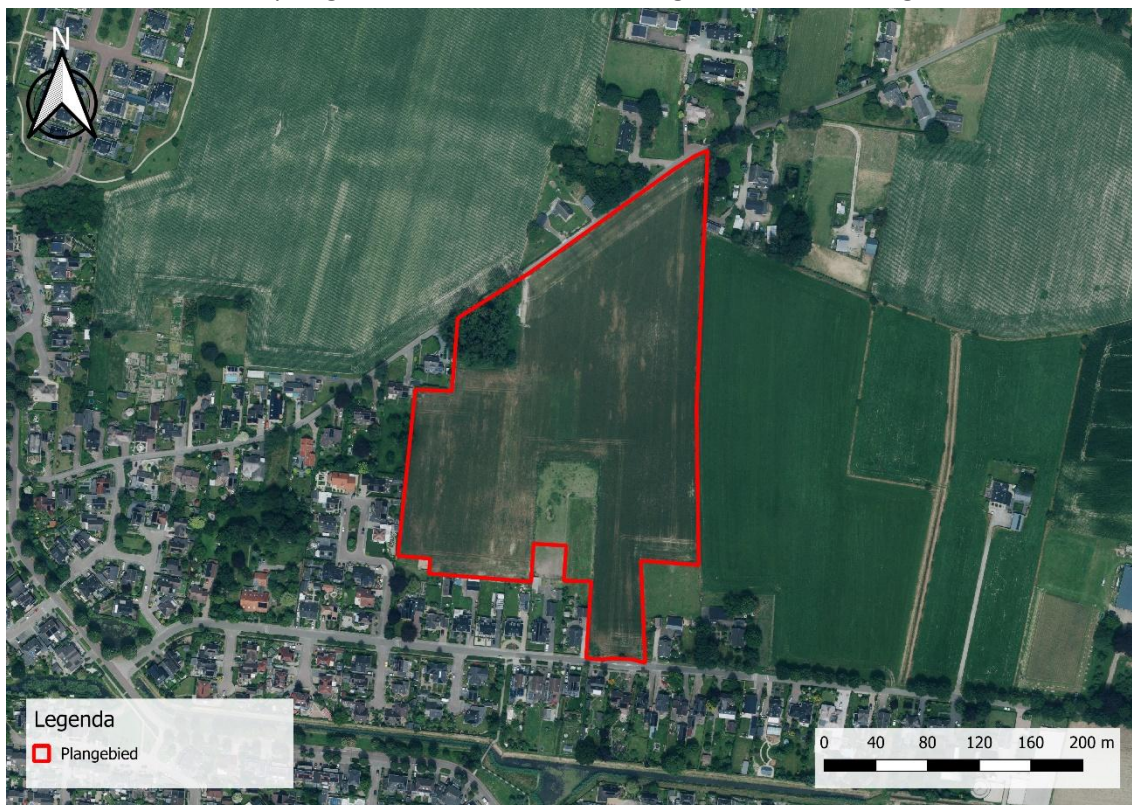
Het plangebied is een voormalig akker waarvoor de bestemmingsplannen zijn gewijzigd om woningen te kunnen bouwen. De werkzaamheden zijn gepland vanaf 1 september 2025 tot 31 mei 2027.

Dit plan van aanpak is opgesteld door [REDACTED] MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2 Algemene informatie

2.1 Ligging plangebied

Het onderzochte gebied bestaat uit een akker waarop suikerbieten en gerst is geteeld. De grond in het gebied bestaat uit zand. In de noordwestelijke hoek ligt een bosje met een oppervlakte van circa een kwart hectare en is grotendeels begroeid met dicht struikgewas. Verder grenst het perceel aan tuinen van bewoners van de wijk De Heegh. Onderstaande afbeelding laat een luchtfoto zien van het plangebied. In 2024 is de akker ingezaaid met wintergerst.

Afbeelding 1: Overzicht van het onderzoeksgebied in het rode kader.

2.2 Toelichting op de plannen

De nieuwe wijk wordt gebouwd aan de rand van Didam, aan de noordkant is deze begrensd door de Van Rouwenootweg en aan de zuidkant door de Heeghstraat. In de nieuwe wijk wordt een divers woningaanbod gecreëerd. Vanaf 2026 worden hier ongeveer 140 woningen gebouwd, zowel huur- als koopwoningen. Het combineert de historische lintstructuur langs de Van Rouwenootweg, die een agrarische uitstraling heeft, met de singelstructuur van de naastgelegen wijk.

2.3 Locatie

Straat: geen adressen binnen dit perceel
 Postcode: niet van toepassing
 Plaats: Didam
 Gemeente; Gemeente Montferland
 Provincie: Gelderland
 Coördinaten: 51°56'37.1"N 6°08'43.8"E
 Kadastraal bekend: DDM00-O-1829 + 1795 + 1823 (gedeeltelijk) + 1864

Afbeelding 2: Kadastrale kaart van het plangebied, het rode kader behoort niet tot het plangebied (bron: www.kadastralekaart.com).

2.4 Naam aanvrager

Gemeente Montferland

3 Werkzaamheden en planning

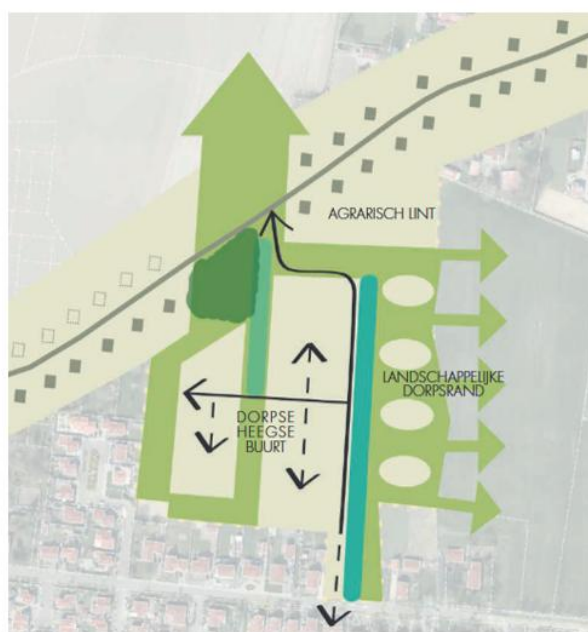
3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

De gemeente is van plan om de akker om te vormen naar een nieuwbouw wijk. In het nieuwe bestemmingsplan (TAM-omgevingsplan Didam, hoofdstuk 22d Van Rouwenootweg – Heeghstraat) is de locatie bestemd voor de wijk: 'De Nieuwe Heegh'. Globaal gezien gebeuren de volgende werkzaamheden:

- Najaar 2025 – voorjaar 2026: bouwrijp maken
- 2026: bouw woningen
- Voorjaar 2027: woonrijp maken (realiseren beplanting)

3.2 Toekomstbeeld de Nieuwe Heegh

Hieronder is een stedenbouwkundig schets te zien van de nieuwbouw wijk. In het plan worden verschillende type woningen gerealiseerd. In de wijk worden groene voorzieningen ten gunste van de biodiversiteit en klimaatadaptatie aangeplant. Binnen het beeldkwaliteitsplan zijn ook de groen en blauwe structuren conceptueel vastgelegd. Als wijziging op de zienswijze wordt de oostelijke rand voorzien van een (eventueel natuurlijke) afscherming om het verpachte perceel hiernaast te beschermen tegen betreding.

Afbeelding 3: Links de inrichting van de toekomstige situatie de Nieuwe Heegh. Rechts is de globale structuur van de groen-blauw voorzieningen aangeduid (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl).

3.3 Belang van het plangebied voor beschermde soorten

3.3.1 Vleermuizen

De van Rouwenootweg wordt gebruikt als vliegroute door vleermuizen. De locatie is op dit moment weinig verlicht. Door de komst van een ontsluitingsweg, verkeersverlichting en verlichting in de wijk wordt de vliegroute verstoord. Om verstoring van de vliegroute te voorkomen wordt vleermuisvriendelijke verlichting toegepast. In het beeldkwaliteitsplan is beschreven dat dit wordt toegepast voor de gehele wijk.

3.3.2 Steenuil

De steenuil heeft een territorium tussen de Van Rouwenootweg en de Heeghstraat en gebruikt hier meerdere verblijfplaatsen. Zowel op het erf van de Van Rouwenootweg 38 als Heeghstraat 39 is de steenuil vaak aanwezig. Bij de woningbouwplannen gaan de nestplaatsen niet verloren. De akker waarop wordt gebouwd is suboptimaal foerageergebied voor de steenuil. Wel gebruikt de steenuil de raster palen als rustplaats of als uitzichtpunt om te jagen in zijn territorium. Een beoordeling van de effecten op het leefgebied van de steenuil is gemaakt (bijlage 4). In zowel de huidige situatie als de nieuwe situatie heeft de steenuil de beschikking over een voldoende groot foerageergebied. Ter aanvulling krijgt de wijk een robuuste groen-blauw structuur waar de steenuil van kan profiteren. Door maatregelen op te nemen in een werkprotocol is er geen sprake van een verbodsbepaling.

3.3.3 Wezel

Het bosje aan de Van Rouwenootweg heeft veel schuilplaatsen en verblijfplaatsen voor de wezel zoals takkenhopen en konijnenholen. Het bosje kan functioneren als leefgebied van de wezel maar de wezel kan zich ook begeven in tuinen langs de dorpsrand, de akkerranden, sloten en greppels. Een beoordeling van het leefgebied van de wezel is gemaakt (zie bijlage 5). Door de woningbouw vlakbij de rand van het bosje kunnen mogelijk holen van konijn of mol verloren gaan, Het is daarom niet volledig uit te sluiten dat bij de werkzaamheden een mogelijke verblijfplaats verloren gaat of wordt verstoord.

Een vergunning van de Omgevingswet moet wat betreft de wezel worden aangevraagd.

4 Verbodsbepalingen

De onderstaande tabel geeft de soort en verbodsbepalingen weer die mogelijk worden overtreden en waarvoor een vergunning wordt aangevraagd.

Tabel 1: Overzicht verbodsbepalingen en wettelijke grondslag.

Soort		Verboden		Belang
Gewone dwergvleermuis	<i>(Pipistrellus pipistrellus)</i>	11.46, lid 1 b	Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a	8.74k 1b 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
Steenuil	<i>(Athene noctua)</i>	Niet van toepassing		Geen verlies van essentieel leefgebied; verstoring zonder achteruitgang SVI geen vergunningsplicht
Wezel	<i>(Mustela nivalis)</i>	11.54 lid 1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a	8.74L 1b 6° in het kader van ruimtelijke inrichting

4.1 Gewone dwergvleermuis

11.46 lid 1b De bouw van nieuwe woningen heeft niet tot doel vleermuizen te verstoren. Aan de noordzijde van het perceel (Van Rouwenootweg) is een vliegroute van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Deze weg is tot op heden niet verlicht. Door de ontsluiting op de Van Rouwenootweg zal hier ook verlichting nodig zijn. Nieuwe verkeersverlichting kan leiden tot een verstoring van de bestaande vliegroute. De hele wijk wordt voorzien van vleermuis vriendelijke verlichting, waardoor er geen verstoring optreedt in de toekomst.

Wettelijke grondslag 8.74k 1b 3°

Huisvesting is tevens verankerd in de wet en moet zorgen voor een rechtvaardige en evenwichtige verdeling van woonruimte. Het vergroten van het woonaanbod binnen de gemeente is van groot openbaar belang. De schaarste heeft forse prijsstijgingen als gevolg. De huizenprijzen zijn fors gestegen sinds de jaren 70, maar de nieuwbouw van woningen loopt hierop achter. Door woningen bij te bouwen vergroot de kans dat mensen wonen in de buurt van het werk en vermindert de reistijd naar het werk. Zo wordt bespaard op de uitstoot van broeikasgassen. Door woningen te bouwen die energiearm en gasloos zijn, wordt het verbruik van energie verlaagd en vermindert het gebruik van fossiele brandstoffen. Een afname in het verbruik aan fossiele brandstoffen betekent eveneens een afname van emissies van schadelijke stoffen die een bijdrage leveren aan het broeikaseffect. Het beperken van het broeikaseffect draagt bij aan de klimaatdoelstellingen van Parijs. De afname van emissies van schadelijke stoffen levert ook een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit en dus op de volksgezondheid.

4.2 Toelichting op vermijden verbodsbepaling steenuil

Voor de steenuil is een beoordeling van het leefgebied uitgevoerd. Door de nieuwbouw zal een deel van het foerageergebied van de steenuil verdwijnen. Tijdens het nader onderzoek is gezien de waarnemingen van de steenuil het gebied tussen de Van Rouwenootweg en de Heeghstraat foerageergebied van de steenuil. Hier zijn tijdens het nader onderzoek de meeste waarnemingen gedaan en zijn er in dit gebied braakballen gevonden. Binnen dit territorium zijn op kleine afstand 2 vermoedelijke nestlocaties aanwezig: op het erf van de Van Rouwenootweg 38 en de nestkast bij Heeghstraat 39. Gebaseerd op de laatste waarnemingen van het nader onderzoek is de Van Rouwenootweg 38 genomen als het centrum van het territorium. Geen van de mogelijke nestlocaties van de steenuil gaan verloren bij de werkzaamheden. Deze liggen namelijk op boerenerven.

Een steenuil heeft minimaal 5 hectare optimaal leefgebied nodig binnen een straal van 300 meter rondom zijn nestlocatie. Deze beoordeling is te lezen in hoofdstuk 6 “Effecten”. Na het uitvoeren van de beoogde plannen is dit oppervlakte nog ruimschoots aanwezig. In zowel de huidige situatie als de nieuwe situatie heeft de steenuil beschikking over een voldoende groot gebied voor het onderhouden van een zelfstandig territorium. Aanvullend wordt de wijk voorzien van een robuuste groen-blauw structuur.

Bouwen van woningen nabij of in territoria kan leiden tot een verstoring. Verstoring leidt niet direct tot een overtreding van de OW en BAL: “Artikel 11.37. (aanwijzing vergunning plichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen) 3e lid: Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort”.

Uit de gegevens van het nader onderzoek, openbare verspreidingsatlassen en buurtbewoners blijkt dat de steenuil meerdere jaren achter elkaar met succes broedt. Daarbij gaan de (huidige) nestlocaties niet verloren. Als gevolg van het plan komt de populatie van de steenuil in Didam niet in gevaar.

De plannen leiden daarom niet tot een verstoring van een vaste rust- en verblijfplaats en daarmee een overtreding van de OW en BAL. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hoeft daarom niet te worden aangevraagd. Door aanvullend maatregelen op te nemen in een werkprotocol, wordt gewaarborgd dat de functionaliteit van het territorium van de steenuil niet in gevaar komt.

4.3 Wezel

11.54 lid 1b Het plangebied is onderdeel van het leefgebied van de wezel. De vaste verblijfplaatsen zijn aangetroffen in het bosje aan de Van Rouwenootweg. Dit bosje blijft behouden. De akkerranden, greppels en hagen van aanliggende tuinen kunnen in mindere mate ook van belang zijn voor de wezel, maar niet als vaste rust- of verblijfplaats. Er is een beoordeling gemaakt van de effecten van de woningbouw op het leefgebied van de wezel. Deze beoordeling is te lezen in hoofdstuk 6 “Effecten”. Er worden maatregelen genomen om de functionaliteit te behouden in combinatie met de realisatie van een robuuste groen-blauw structuur die aansluit op het bosje.

8.74L 1b 6° in het kader van ruimtelijke inrichting Op de locatie worden nieuwe woningen geplaatst. Dit valt onder ruimtelijke inrichting en het gebruik van het ingerichte gebied. De bouw van extra woningen is van algemeen maatschappelijk belang ten behoeve van woonvoorziening. Hiervoor zijn locaties als deze nabij de bebouwde kom het best geschikt om snel woningen te kunnen bouwen.

5 Ecologische inventarisatie, achtergrond

In opdracht van de gemeente Montferland is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd in het plangebied bestemd voor de woningen: "Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult, 25 oktober 2022". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Dit betreft de volgende soorten en soortgroepen:

- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen en vliegroute)
- Broedvogels
 - Steenuil
 - Ransuil
- Kleine marterachtigen
- Das (aanvullend in verband met verdachte graafactiviteit)

Het nader onderzoek is uitgevoerd conform:

- Vleermuisprotocol 2021
- Handreiking kleine marterachtigen (Kennisdocument kleine marterachtigen was nog niet gepubliceerd)
- Kennisdocument steenuil BIJ12-2017-019
- Kennisdocument kerkuil BIJ12-2017-011 (voor onderzoeken ransuil)

De onderzoeken zijn uitgevoerd met veldbezoeken voor de vleermuizen en broedvogels. Kleine marterachtigen zijn onderzocht met camera's. De resultaten van het nader onderzoek zijn gerapporteerd in de rapportage: "Nader onderzoek vleermuizen, uilen en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult, 11 juni 2024". Deze is te vinden in bijlage 3.

5.1 Resultaten

5.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen

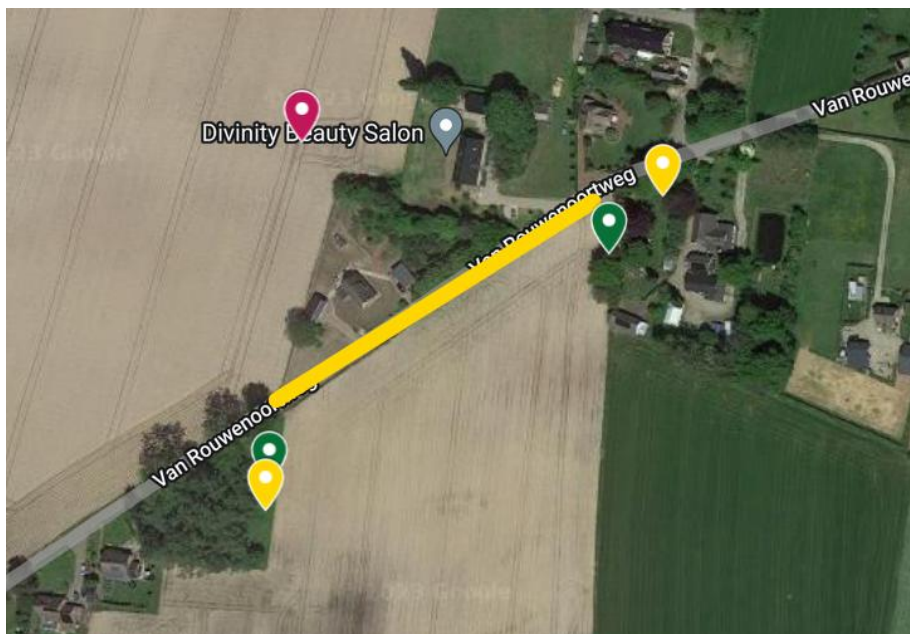
Tijdens het nader onderzoek zijn gedurende het hele seizoen geen verblijfplaatsen in bomen aangetroffen.

5.1.2 Foerageergebied

De locatie ligt op de overgang van bebouwing naar landbouwgebied. Algemeen voorkomende vleermuizen foerageren bij het plangebied door de aanwezigheid van (half)open gebiedjes. Zowel de gewone dwergvleermuis als laatvlieger foerageren langs het bosje en langs groen elementen van omliggende boerderijen. Drie exemplaren van de rosse vleermuis jaagden hoog boven de akkers en weilanden. De locaties van deze vleermuizen zijn ook weergegeven in afbeelding 4. De groene buitenruimte in het buitengebied vormt een groot uitgestrekt gebied en het onderzochte gebied valt niet als essentieel foerageergebied aan te merken.

5.1.3 Vliegroute

Er is 1 vliegroute aangetroffen tijdens het onderzoek. Gewone dwergvleermuizen gebruiken de Van Rouwenootweg om zich te verplaatsen van de bebouwing naar foerageergebieden in het buitengebied, zoals kleine bosjes en bomensingels van boerderijen. De Van Rouwenootweg heeft als vliegroute wel enkele onderbrekingen, maar is een geschikte vliegroute omdat weinig verlichting aanwezig is. Deze vliegroute wordt gebruikt door 8 exemplaren van gewone dwergvleermuis. Zie onderstaande afbeelding voor een totaaloverzicht van de foeragerende vleermuizen en de vliegroute.

Afbeelding 4: Visualisatie van foeragerende vleermuizen en vliegroute nabij de planlocatie.

	Gewone dwergvleermuis		Rosse vleermuis
	Laatvlieger		Vliegroute gewone dwergvleermuis

5.2 Broedvogels

5.2.1 Steenuil

Tijdens het steenuil onderzoek zijn 2 territoria vastgesteld in de omgeving. Bij 1 van deze territoria is ook de nestplaats bekend. De steenuil is actief in het plangebied omdat er bij meerdere rasterpalen ook braakballen zijn gevonden. Deze steenuil broedt jaarlijks op het erf van de boerderij aan de Van Rouwenootweg 38. Volgens de bewoner zit het nest in de conifeer midden op het erf. Een andere steenuil is waargenomen in de oostelijke richting aan de Oldegoorweg. Deze steenuil werd in de ochtend roepend waargenomen vanaf de schoorsteen van woonhuis Oldegoorweg 22. De afstand van deze waarneming bedraagt circa 1 km waardoor dit kwalificeert als een ander territorium. Zie onderstaande kaart voor een overzicht van de waarnemingen. De stippellijn geeft een benadering van het territorium, namelijk een cirkel met een straal van 300 meter ten opzichte van de nestlocatie.

Afbeelding 5: Visualisatie van steenuil territorium en losse waarneming steenuil.

- Steenuil met nestlocatie
- Braakballen steenuil
- Waarneming steenuil met ander territorium

Aanvulling

Ter aanvulling op het nader onderzoek is ook op de Heeghstraat 39 een nestkast aanwezig waar in 2022 de steenuil heeft gebroed. Gezien de geringe afstand gaat het om een 2e verblijf binnen hetzelfde territorium.

5.2.2 Ransuil

Ransuilen zijn op geen van de inventarisatie avonden waargenomen. In het verleden zijn ransuilen waargenomen in het bosje. Op dit moment hebben ransuilen geen belang meer bij het bosje blijkt uit de inventarisaties. In een van de bomen was een middelgroot nest aanwezig, maar deze is in 2023 uit de boom gewaaid. Onder de boom met het nest zijn bovendien geen roestsporen gezien. Het nest is inmiddels niet meer aanwezig.

5.3 Zoogdieren

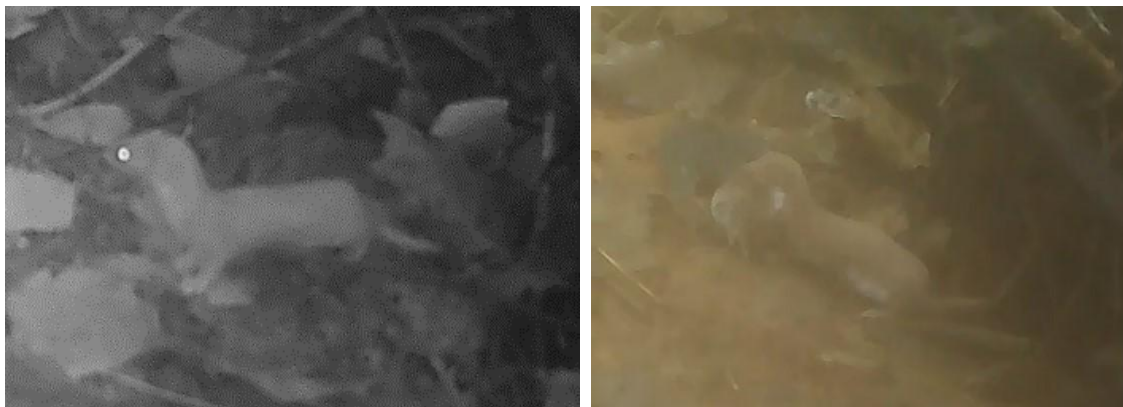
5.3.1 Kleine marterachtigen

Op de camerabeelden is te zien dat een steenmarter het bosje zo nu en dan doorkruist. Het plangebied is onderdeel van een territorium van de steenmarter. Zie onderstaande afbeelding.

Afbeelding 6: Afbeeldingen van de cameraval met daarop een steenmarter.

Hiernaast is ook jagende wezel aangetroffen. De wezel vindt in het bosje dekking en er zijn ook veel (konijnen)holen aanwezig die mogelijk als verblijfplaats voor de wezel functioneren.

Afbeelding 7: Afbeeldingen van de cameraval met daarop een wezel (links) en met een prooi in de bek (rechts).

5.3.2 Das

De das is niet voorgekomen op de camerabeelden. Op de beelden is te zien dat er blaadjes rondom een verdachte pijp zijn opgehoopt, wat er op duidt dat niet actief wordt gegraven. In het recente verleden hebben hier vermoedelijk vossen gegraven. Op de camerabeelden is te zien dat konijnen momenteel gebruik maken van de pijpen. Er zijn tevens geen sporen van dassen aangetroffen.

5.4 Samenvatting Nader onderzoek

Tabel 2: Samenvatting nader onderzoek.

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Omgevingswet	Aantal	Verdere maatregelen
Vleermuizen	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	n.v.t.	n.v.t.
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	Geen
	Vliegroute*	Mogelijk	1	Bij plaatsen verlichting en kappen bosje vergunning Omgevingswet nodig
Broedvogels	Steenuil	Ja	1	Beoordeling uitvoeren leefgebied steenuil
	Ransuil	Nee	n.v.t.	n.v.t.
Zoogdieren*	Steenmarter*	Mogelijk	1	Intact laten bosje
	Wezel	Mogelijk	1	Beoordeling leefgebied uitvoeren
	Das	Nee	n.v.t.	n.v.t.
Overige waarnemingen		Mogelijk, voor broedvogels bij aantasten bosje in de broedperiode	n.v.t.	Bosje alleen aantasten buiten de broedperiode
		Vogelkastje		Bij aantasten bosje vogelkastje verhangen voor aanvang broedperiode (maart)

*Notities

Het zuidelijke deel van het perceel, de Heeghstraat kan ook als vliegroute worden opgemerkt, maar hier wordt slechts 1 woning gebouwd in een straat met bestaande verlichting. Worst case kan worden uitgegaan dat ook de Heeghstraat een vliegroute is. De maatregelen in het werkprotocol zorgen ervoor dat dit geborgd blijft.

In tegenstelling tot de wezel heeft de steenmarter een veel groter territorium. Dit kan oplopen tot enkele honderden hectares. Door het behouden van het bosje, gaat er zeker geen rustplaats of essentieel leefgebied verloren. De akker zelf is niet van specifiek belang voor de steenmarter. Het aanvragen van een vergunning is voor de steenmarter dan ook niet nodig.

6 Effecten

6.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis heeft een vliegroute langs de Van Rouwenootweg. Door het realiseren van een nieuwe woonwijk zal de lichtbelasting toenemen. Door vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen (amberkleurig, met bewegingssensor en scherpe lichtinval) is er geen verstoring van de vliegroute. De effecten op de gewone dwergvleermuis zijn afwezig door het realiseren van de vleermuisvriendelijke verlichting.

6.2 Steenuil

Voor de steenuil is een beoordeling van de effecten van de woningbouw op het leefgebied gemaakt: "Beoordeling territorium steenuil landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult, 25 maart 2025". Hieronder worden de resultaten en conclusies herhaald.

6.2.1 Effect op populatie

Door de nieuwbouw zal een deel van het foerageergebied van de steenuil verdwijnen. Binnen 300 meter van de planlocatie broedt de steenuil op 2 mogelijke nestlocaties in 1 territorium. De planlocatie is onderdeel van het territorium van deze steenuil. In de volgende paragrafen wordt beoordeeld of de planlocatie een essentieel deel uit maakt van het territorium. Hiervoor is een straal van 300 meter om de nestlocatie aangehouden die het beste het territorium beschrijft. Binnen deze 300 meter moet een steenuil voldoende leefgebied bezitten om in zijn voedselbehoefte te kunnen voldoen (Van den Bremer, 2009).

6.2.2 Terrein beoordeling

Het terrein in een straal van 300 meter rondom de nestlocatie aan de Van Rouwenootweg 38 is beoordeeld op basis van visuele kenmerken op de geschiktheid voor de steenuil (Kennisdocument steenuil BIJ12). Kleinschalig landschap en begraasde weilanden zijn als optimaal beoordeeld. Grootschalige graslanden voor ruwvoerwinning en akkers zijn als suboptimaal beoordeeld. Alleen als de vegetatie laag is kan de steenuil hier voedsel vinden. Bosgebieden en wegen zijn als ongeschikt beoordeeld. De steenuil kan de Van Rouwenootweg oversteken. Voor deze beoordeling zijn de online bronnen Google Maps, Google Streetview, Boer&Bunder, Topotijdreis en Pdok Viewer gebruikt. Voor het berekenen van de exacte oppervlakten is QGIS gebruikt.

Het grootste deel van de planlocatie is in gebruik als akkerland. De laatste twee jaar zijn hier tarwe en gerst verbouwd. Dit deel is als suboptimaal beoordeeld. Een deel zuidelijk op de planlocatie is in gebruik als grasland. Dit deel is als optimaal beoordeeld. Het deel ten noordwesten betreft een bosje met dicht struikgewas. Dit deel is als ongeschikt beoordeeld.

- Planlocatie
- Vastgestelde nestlocaties
- 300 meter territorium rondom de nestlocatie
- ▬ Optimaal leefgebied (in ha)
- ▬ Suboptimaal leefgebied (in ha)
- ▬ Ongeschikt leefgebied (in ha)

Afbeelding 8: Beoordeling territorium steenuil aan de Van Rouwenootweg 38 in Didam.

6.2.3 Gevolgen voor het leefgebied

In de berekening is uitgegaan van een worst-case scenario. In dit worst-case scenario gaat het gehele plangebied binnen de 300 meter territorium grens verloren voor de steenuil.

Tabel 3: Verlies aan hectare en het aantal overgebleven hectares aan optimaal en suboptimaal gebied voor de steenuil.

Kwaliteit	Hectares verloren	Hectares over
Optimaal	0,2	12,7
Suboptimaal	3,7	10,8
Totaal	3,9	23,4

Bij de uitvoering gaat in het worst-case scenario 0,2 hectare aan optimaal leefgebied en 3,7 hectare aan suboptimaal leefgebied van de steenuil aan de van Rouwenootweg 38 verloren. In werkelijkheid zullen deze waarden mogelijk lager liggen, afhankelijk van de mate van groen in de nieuwe wijk.

6.2.4 Conclusie

Voor de steenuil aan de van Rouwenootweg 38 gaan bij de werkzaamheden 0,2 hectare aan optimaal en 3,7 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren. Hierdoor blijft 12,7 hectare aan optimaal en 10,8 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter van de nestlocatie.

Een steenuil heeft minimaal 5 hectare optimaal leefgebied nodig binnen een straal van 300 meter rondom zijn nestlocatie. Na het uitvoeren van de beoogde plannen is dit oppervlakte nog aanwezig. In zowel de huidige situatie als de nieuwe situatie heeft de steenuil de beschikking over een voldoende groot gebied voor het onderhouden van een zelfstandig territorium. Daarnaast zal in werkelijkheid de verdwijning van foerageergebied mogelijk lager zijn dan hier is berekend, afhankelijk van de mate van groen in de nieuwe wijk.

De huidige plannen leiden daarom niet tot een aantasting van **essentieel leefgebied** van de steenuil.

6.3 Wezel

De planlocatie is beoordeeld op basis van visuele kenmerken op de geschiktheid voor de wezel. Leefgebied met jaarrond voldoende beschutting zijn als optimaal beoordeeld. Indien de beschutting niet jaarrond aanwezig is, is het leefgebied als suboptimaal beoordeeld. Bij jaarrond afwezigheid van beschutting, is het terrein ongeschikt voor de wezel. De wezel wijkt meestal niet verder dan 5 meter van beschutting af. Daarom wordt een buffer van 5 meter rondom geschikte leefgebieden ook als geschikt leefgebied beschouwd. Gaten in de beschutting groter dan 5 meter vormen daarom een barrière voor de wezel.

6.3.1 Beoordeling plangebied

Op onderstaande afbeelding zijn de terreindelen beoordeeld op relevantie voor het leefgebied van de wezel. In de tabel worden de kwaliteiten en kwantiteiten samengevat.

Tabel 4: Aantal hectares mogelijk leefgebied van de wezel aan optimaal, suboptimaal en ongeschikt terrein in de huidige situatie.

Kwaliteit	Aantal hectares
Optimaal	0,57 hectare
Sub optimaal	0,46 hectare
Ongeschikt	4,65 hectare

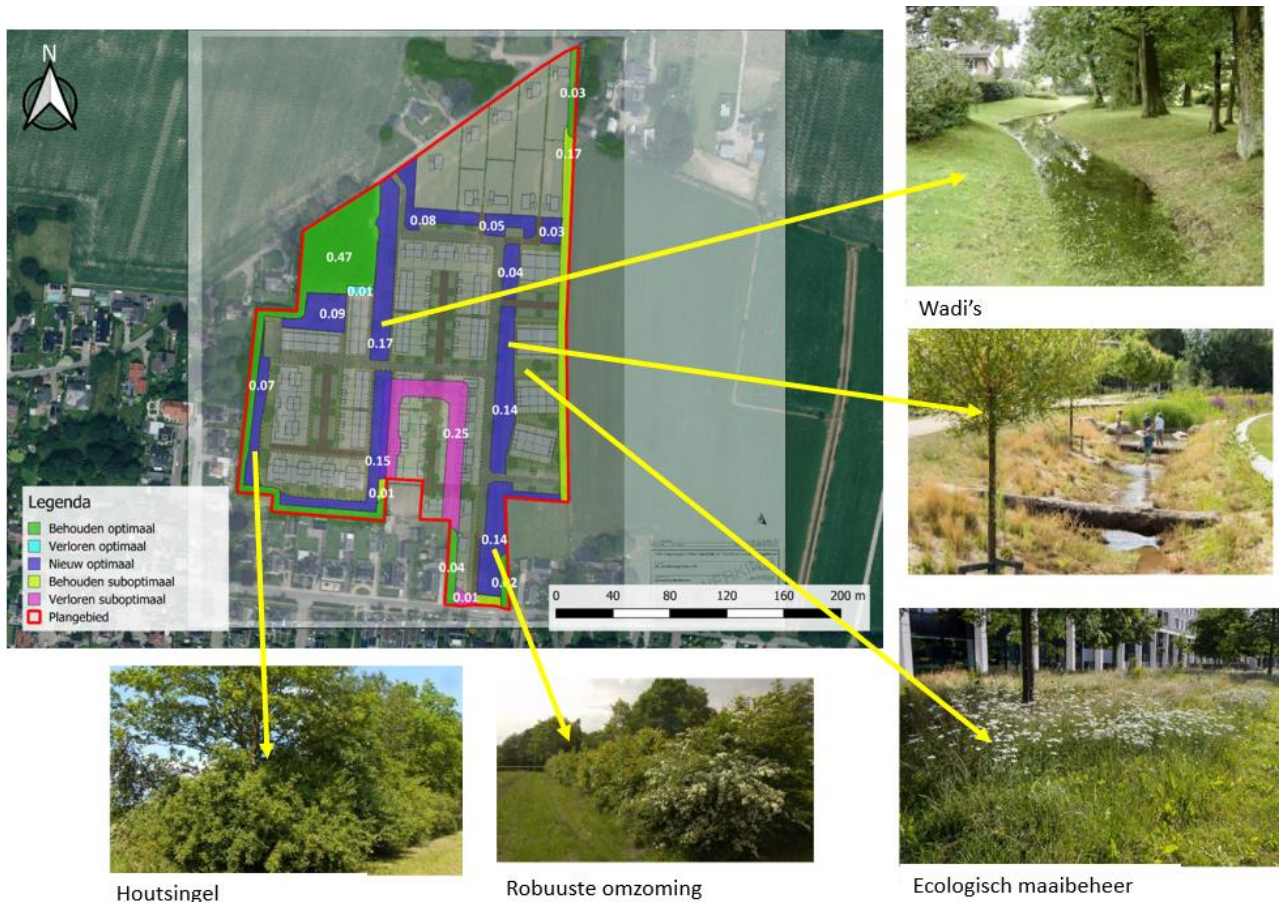
Afbeelding 9: Beoordeling mogelijk leefgebied wezel.

6.3.2 Effecten woningbouw

In de plannen blijft het bosje behouden, waardoor het territorium van de wezel behouden blijft. Door de groene inrichting van de wijk ontstaat er een groenblauw structuur die ecologisch gunstiger is voor de wezel dan de oorspronkelijke akker. Hierdoor is er voor de wezel een verbinding naar akkerranden in het buitengebied.

Tabel 5: Verlies en toename van optimaal en suboptimaal leefgebied van de wezel als gevolg van de plannen.

Kwaliteit	Aantal hectare voor werkzaamheden	Aantal hectares verloren	Aantal hectares gerealiseerd	Aantal hectares na werkzaamheden
Optimaal	0,57 hectare	-0,01 hectare	+0,96 hectare	1,52 hectare
Suboptimaal	0,46 hectare	-0,26 hectare	0	0,20 hectare
Totaal	1,03 hectare	-0,27 hectare	+0,96 hectare	1,72 hectare

Afbeelding 10: Terreimberekeningen van geschikt leefgebied voor de wezel na de realisatie van de plannen, met daaromheen een impressie van de voorzieningen (beeldkwaliteitsplan van www.ruimtelijkeplannen.nl).

De randen van het bosje hebben veel potentiële verblijfplaatsen en de akkerranden bieden enige dekking, maar geen vaste schuilplaatsen. Bij de uitvoering gaat mogelijk 0,01 hectare aan optimaal en mogelijk 0,26 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren. Voor de wezel blijft ten alle tijden 0,76 hectare aan geschikt leefgebied over. Verder wordt 0,96 hectare aan groen-blauw structuur gerealiseerd. Dit is nieuw optimaal leefgebied voor de wezel.

6.3.3 Conclusie

In zowel de huidige situatie (0,76 ha) als de nieuwe situatie (1,72 ha) heeft de wezel de beschikking over een kwalitatief voldoende groot gebied voor het onderhouden van een territorium. Het totale territorium van de wezel neemt door de plannen toe. Het bosje is voldoende groot (>0,25 ha) en divers qua schuil-en rustplaatsen. Zoals te zien in afbeelding 3, sluit de nieuwe groen-blauw structuur aan op het bosje, waardoor het voor de wezel veel makkelijker wordt om ook buiten het bosje te foerageren. De essentiële onderdelen zoals besproken in het kennisdocument van BIJ12 (voedsel, verbinding en verblijfplaatsen) zijn na de werkzaamheden voldoende aanwezig en worden zelfs versterkt. Aan de rand van het bosje zijn mogelijk hollen van mollen en konijnen aanwezig zijn. Tijdens de bouwfase kan er sprake zijn van het aantasten van de functionaliteit van de vaste voortplantings- of rustplaatsen. Het is

daarom niet volledig uit te sluiten dat bij de werkzaamheden een mogelijke verblijfplaats verloren gaat of wordt verstoord.

Een vergunning van de Omgevingswet moet wat betreft de wezel worden aangevraagd.

6.4 Effect werkzaamheden: monitoren

Van de werkzaamheden relevant voor de vergunning wordt een logboek bijgehouden door een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor deze vergunning wordt aangevraagd.

Als deskundige zal optreden:

Foreest Groen Consult BV

Namens opdrachtnemer: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl

7 Maatregelen

7.1 Algemeen

De werkzaamheden worden in september 2025 opgestart. Dit is voor alle aanwezige soorten gunstig omdat dit buiten de voortplantingsperiodes vallen:

- Vleermuizen: buiten de kraamperiode (mei – juli)
- Steenuil: na de broedperiode (februari – juli)
- Kleine marterachtigen (maart – augustus)

Tabel 6: Overzicht maatregelen.

Soort	Maatregel
Gewone dwergvleermuis	Vleermuisvriendelijke verlichting en inzetten werkprotocol
Wezel	Inzetten werkprotocol en realiseren robuuste groen-blauw structuur in de nieuwbouwwijk
Steenuil	Inzetten werkprotocol en behouden afrastering oostelijke perceelgrens plangebied

7.2 Gewone dwergvleermuis

7.2.1 Preventieve maatregelen

Voor de vleermuizen worden de maatregelen opgesomd om verstoring te voorkomen:

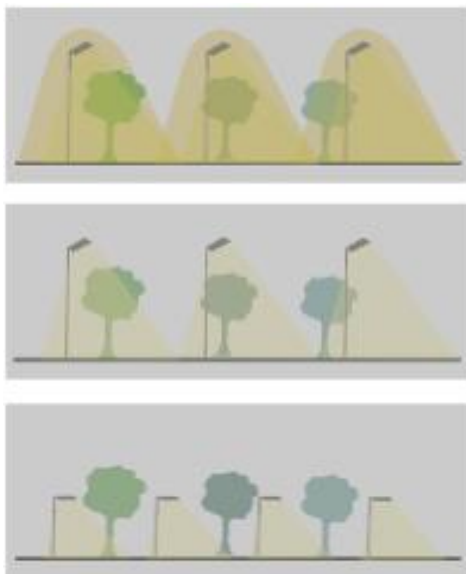
- De werkzaamheden vinden overdag plaats van 07.00 tot 18.00;
- Buiten werktijden wordt afgezien van veiligheids- en bouwverlichting.

7.2.2 Permanente maatregel

De hele wijk wordt met dier-(vleermuis)vriendelijke verlichting ingericht. Hierdoor blijft de vliegroute aan de Van Rouwenootweg vrij van extra lichtbelasting.

Hieronder worden de eisen beschreven waaraan vleermuis vriendelijke verlichting moet voldoen:

- Kleur licht: rood of amberkleurig;
- UV vrije lampen;
- Human/ bat response ratio ≥ 45 , dit geeft de verhouding tussen hoe goed mensen kunnen zien en hoeveel lichthinder een lamp voor de vleermuis veroorzaakt;
- Lichtmasten niet hoger dan 3 tot 4 meter;
- Scherpe afsnijding lichtval naar beneden;
- Gebruik bewegingssensor, waarbij lampen aangaan bij passeren van voetgangers, fietsers en/ of auto's;
- Lampen ingesteld zodat ze bij inschakelen langzaam opkomen en bij uitschakeling langzaam doven;

Afbeelding 11: Het effect van verlichting op de omgeving.

Boven: hoge verlichting zonder afsnijding.

Midden: Hoge verlichting met scherpe afsnijding naar beneden.

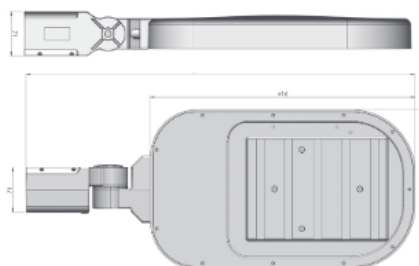
Onder= Lage verlichting met scherpe afsnijding naar beneden. Dit type lantaarnpaal is het best geschikt voor vleermuizen. Het voorkomt zoveel mogelijk verstoring van foerageergebied en/ of vliegroutes.

(bron: Voigt et al., 2018)

De oplossing is om het type DockLight led paaltop armatuur van LEDlicht Nederland toe te passen of een gelijkwaardig model. Deze is in te stellen op de bovenstaande vereisten. Alternatief kan er ook worden gekozen voor de Bat – Lamp van Innolumis (www.innolumis.com).

Specifications

Specifications	
Product name	DockLight
Illuminating angle of the LED	120°
Colour of the housing	RAL9006 (aluminium)
Pole inlet	60 mm.
Light colour	5,000K (neutral white)
Housing composition	die-cast aluminium
Supply voltage	230 Volts
Weight	5 Kg.
Vandalism class	IK10
IP class	IP65

Type	Docklight 1600	DockLight 2800	DockLight 5400	DockLight 8500
Power consumption	24 Watts	35 Watts	58 Watts	88 Watts
Light current (dep. on light colour)	1,400 – 1,800 lumens	2,600 – 3,000 lumens	5,000 – 5,800 lumens	7,500 – 8,700 lumens

Afbeelding 12: DockLight led paaltop (bron: <https://www.ledlichtnederland.nl/terrein-en-ovl/docklight>).

7.3 Effectiviteit

Veel soorten vleermuizen zijn gebaat bij een zo donker mogelijk leefgebied. In stedelijk gebied zijn meervleermuizen en grootoorvleermuizen het meest afhankelijk van donkere vliegroutes en foerageergebieden. Rood of amberkleurig licht verstoort vleermuizen minder op vliegroutes en bij het jagen op insecten. De oplossing die wordt toegepast is effectief om de veiligheid voor mensen samen te laten gaan met het nachtelijke natuurleven.

7.4 Uitvoering maatregelen: monitoren

Het armatuur heeft een solide opbouw. Op het armatuur is een garantie van toepassing van 5 jaar. De maatregel valt binnen de inrichting van de nieuwbouw wijk en de verlichting zal meerdere tientallen jaren meegaan.

7.5 Steenuil

7.5.1 Preventieve maatregelen

Nestlocatie Van Rouwenootweg 38

De nestlocatie van de uil op de Van Rouwenootweg 38 blijft behouden en wordt tevens afgeschermd door de bestaande windsingel om de boerderij. Extra afscherming is hier niet noodzakelijk.

Nestkast Heeghstraat 39

De nestkast aan de Heeghstraat 39 staat in de richting van het open veld en hier is wel een afscherming noodzakelijk. De bedoeling is om hier direct een natuurlijke afscherming te maken door meteen op het zuidelijke deel van de planlocatie een beplantingsrand te maken. Indien dit niet direct mogelijk is, worden tijdelijke bouwschermen geplaatst. Tijdelijke bouwschermen kunnen ook geplaatst worden als de afschermende beplanting niet hecht en hoog genoeg (2 meter) is op moment van planten.

Afbeelding 13: Nestkast aan de Heeghstraat 39.

Aanvullend gelden de volgende maatregelen:

- De werkzaamheden vinden overdag plaats van 07.00 tot 18.00;
- Buiten werktijden wordt afgezien van veiligheids- en bouwverlichting.

7.5.2 Afscheiding oostelijke perceelgrens

Steeuilen maken graag gebruik van afrasteringpalen om te rusten en als uitzichtpunt om te jagen. Op onderstaande afbeelding is de perceelscheiding van het plangebied te zien, gemaakt door een bestaande afrastering. Het perceel O-1505 wordt verpacht en de eigenaar wenst een afscheiding zodat er geen betreding van bewoners en huisdieren zal plaatsvinden. Om deze reden wordt preventief een schapenraster geplaatst. Voor kleine dieren vormt dit geen barrière. Hierdoor kan de steenuil in de nachtelijke uren blijven jagen. Achter dit schapenraster wordt een gemengde haag geplant indien dit mogelijk is binnen het onderhoudsplan van de gemeente.

Afbeelding 14: De te behouden perceelgrens met rustplaatsen voor de steenuil.

Afbeelding 15: De perceelgrens wordt afgeschermd met een schapenraster.

7.6 Wezel

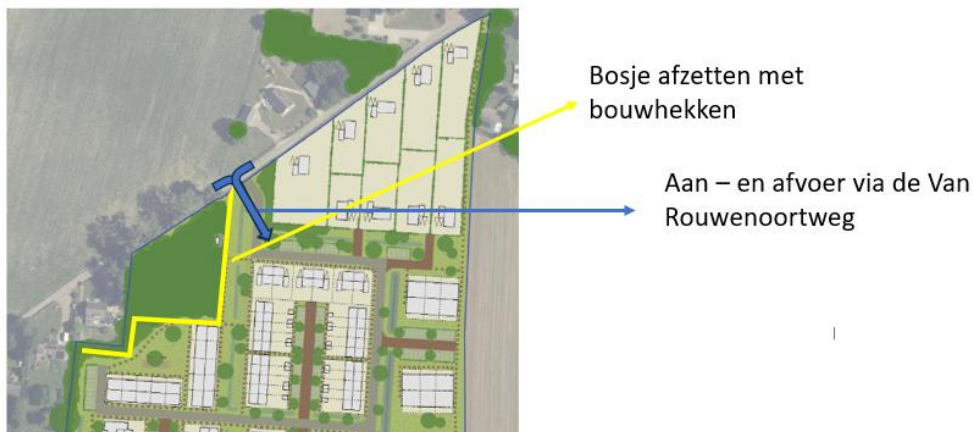
7.6.1 Preventieve maatregelen

Het bosje wordt met bouwhekken afgeschermd om te waarborgen dat het bosje niet wordt verstoord door machines of mensen. Hierdoor blijven de hollen aan de rand van het bosje beschermd.

De volgende maatregelen worden opgenomen in het werkprotocol:

- Afschermen bosje met verblijfplaatsen met bouwhekken (minimaal 2 meter met doeken);
- De werkzaamheden vinden overdag plaats van 07.00 tot 18.00;
- Buiten werktijden wordt afgezien van veiligheids- en bouwverlichting;
- Transport vindt plaats via de Van Rouwenootweg;

- De bouwplaats moet een overzichtelijke en geordende afvalstroom hebben. Dit is om te voorkomen dat beschermde dieren zich vestigen in rommelhoekjes in het plangebied.

Afbeelding 16: Maatregelen bescherming wezel.

7.6.2 Permanente maatregelen

Voor de wezel wordt door de groene inrichting van de wijk meer variatie gecreëerd. Door de lintstructuur kan de wezel zich verplaatsen in het gebied en is dit veel hoogwaardiger dan een kale akker. In het stedenbouwkundige plan wordt 0,96 hectare leefgebied voor de wezel gerealiseerd door het realiseren van een robuuste groen-blauw structuur. Dit is bovendien gunstig voor alle soorten marterachtigen.

7.7 Effectiviteit steenuil en wezel

De groene inrichting van de wijk geeft het leefgebied van de wezel en in mindere mate de steenuil een impuls. Het is een opwaardering van een akker die als foerageergebied minder geschikt is. De nieuwe groen-blauw structuur sluit aan op het bosje waardoor er een betere verbinding naar foerageergebieden mogelijk is. In de wijk ontstaat veel variatie door de wadi's en het ecologische maaibeheer. Variatie in de vegetatiehoogte en droog-nat zijn voor zowel de steenuil als wezel effectief om meer prooidieren te kunnen vinden.

7.8 Uitvoering maatregelen: monitoren

Het beeldkwaliteitsplan is een conceptueel plan voor de toekomstige inrichting van het gebied. De realisatie wordt geborgd door de projectbegeleiding en het beheer zal worden vastgelegd in een plan door de gemeente eventueel in samenwerking met een ecologisch deskundige.

8 Alternatieven

8.1 Alternatieve locatie

De woningen worden gebouwd in het Noordoosten van Didam. De situering zorgt voor een goede inpassing aan de bestaande bebouwing tussen de Van Rouwenootweg en Didam Zuid-oost. Het akkerland is geschikt voor een omzetting naar woningbouw, omdat de landschappelijke waarde beperkt is. Andere locaties die aansluiten aan de bestaande bebouwing zullen eveneens akker- of grasland zijn. Alternatieve gunstigere locaties zijn niet aanwezig.

8.2 Alternatieve werkwijze en inrichting

Voor alle soorten is de hier toegepaste werkwijze de meest optimale manier om geen afbreuk te doen op de lokale populaties. Wat betreft de inrichting is legt het plan de nadruk op een groene, duurzame woonomgeving die bijdraagt aan het welzijn, de waterafvoer, verkoeling en biodiversiteit. De lijnvormige groenstructuur is gunstig voor vleermuizen, zoogdieren en zorgt ook voor variatie wat gunstig is voor de steenuil.

Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis is de werkwijze om overdag te werken en het vermijden van veiligheidsverlichting optimaal om verstoring van de vliegroute zoveel mogelijk te voorkomen en deze vliegroute te behouden. Door vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen in de toekomstige situatie blijft de uitgangssituatie voor vleermuizen gunstig. Dit is de beste werkwijze.

Steenuil

Voor de steenuil blijven de huidige nestplaatsen geschikt en worden afgeschermd door een natuurlijke beplanting. De steenuil kan 's nachts blijven foerageren. De oostelijke perceelgrens met de rustplaatsen voor de steenuil blijft behouden door het plaatsen van een schapenraster. Voor de steenuil is dit een goede oplossing. De groen-blauw structuur met overgang op het open agrarische landschap zorgt voor variatie en is goed voor het voedselaanbod.

Wezel

Het bosje met de verblijfplaatsen wordt tijdens de werkzaamheden afgeschermd. De nieuwe wijk biedt veel meer variatie voor de wezel dan de oorspronkelijke situatie. Voor de wezel ontstaat een ecologische structuur die de overgang naar andere gebieden veiliger maakt. Dit is de beste inrichting en werkwijze.

8.3 Alternatieve planning

Het bouwrijp maken is gepland in het najaar van 2025, in september. Dit is voor de gewone dwergvleermuis, steenuil en wezel de meest gunstige en minst kwetsbare periode voor de uitvoering. September ligt voor alle soorten buiten de meest kwetsbare voortplantingsperiode. Een gunstigere alternatieve planning is niet mogelijk.

9 Gunstige staat van instandhouding

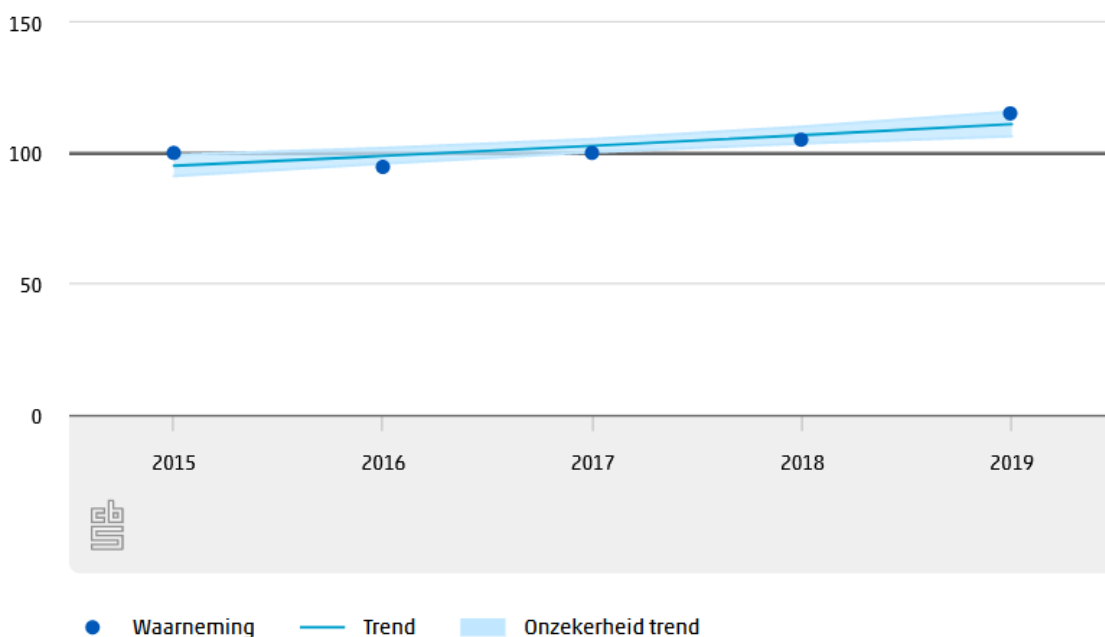
9.1 Gewone dwergvleermuis

9.1.1 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene soort van Nederland. De gewone dwergvleermuis neemt enigszins toe in aantallen (CBS, Zoogdiervereniging, 2020). In beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland is de staat van instandhouding als ongunstig - ontoereikend aangegeven.

Gewone dwergvleermuis

(2015=100)

Bron: NEM (CBS, Zoogdiervereniging)

Afbeelding 17: Trend van de gewone dwergvleermuis in Nederland (bron: CBS, Zoogdiervereniging).

Omgeving Didam

De locatie ligt op de overgang van de bebouwing naar het buitengebied. Gewone dwergvleermuizen jagen in gesloten tot halfopen landschap waardoor de bredere omgeving, maar niet de akker hoogstwaarschijnlijk van grote waarde is voor foeragerende vleermuizen. Door het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting zal de kwaliteit van het leefgebied niet afnemen, waardoor de staat van instandhouding als gunstig is te beoordelen.

Beoordeling staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Aandeel Gelderland in landelijke populatie	Min of meer evenredig		
Populatieomvang	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	Stabiel	Wordt gehaald

Afbeelding 18: Beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland (bron: Arcadis: "De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland"(PS2018-372).

9.1.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

De inrichting van de nieuwe wijk houdt rekening met de vleermuizen door diervriendelijke verlichting te installeren. De vliegroute wordt niet verstoord en er ontstaat meer foerageergebied (kleinschaligheid, lijnvormige elementen en toename biodiversiteit) in de wijk door de groen-blauwe structuur die wordt gerealiseerd. De kwaliteit van het leefgebied neemt dus toe en verblijfsmogelijkheden kunnen ook toenemen. De staat van instandhouding zal plaatselijk toenemen.

9.2 Steenuil

9.2.1 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Uit de beoordeling die is gemaakt voor de steenuil (Bijlage 4) blijkt er geen sprake te zijn van een verlies van essentieel leefgebied. De nestplaatsen in het territorium worden afgeschermd door een natuurlijke beplanting. De maatregelen voor de steenuil zijn wel opgenomen in het werkprotocol, maar er wordt geen afbreuk gedaan op de staat van instandhouding.

9.3 Wezel

9.3.1 Staat van instandhouding

De wezel verkeert in Gelderland in ongunstige staat van instandhouding. Door de afname van kleinschaligheid, versnippering en diversiteit van het landschap en de toename van verkeersintensiteit komen de populaties onder druk. Verspreidingsgegevens tonen aan dat de wezel op het gehele vaste land voorkomt. Hierbij is de bijdrage van Gelderland evenredig aan de landelijke populatie.

Beoordeling staat van instandhouding van de wezel in Gelderland

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Bijdrage Gelderland aan de landelijke populatie	Evenredig		
Populatieomvang	Onbekend	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Verspreidingsgebied	Ongunstig - slecht	Stabiel	Wordt niet gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Ongunstig – ontoereikend	Verslechterend	Wordt niet gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig - slecht	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig - slecht	Verslechterend	Wordt niet gehaald

Afbeelding 19: Staat van instandhouding van de wezel in Gelderland, pagina 214 (bron: Arcadis_De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland_(PS2018-372).

9.3.2 Afbreuk gunstige staat van instandhouding

Tijdens de bouwfase zal er een tijdelijke verstoring kunnen optreden in het leefgebied van de wezel. Om dit te voorkomen wordt het bosje met de verblijfplaatsen afgeschermd, hierdoor blijft de functionaliteit van het bosje tijdens de bouwphase behouden. Dit zorgt ervoor dat zware machines uit de buurt van het bosje blijven. In de nieuwe wijk is er aandacht voor kleinschaligheid en lijnvormige elementen. De aansluiting op het bosje van de groen-blauw structuur zorgt voor een impuls van de kwaliteit van het leefgebied en mogelijk ook het verspreidingsgebied. De staat van instandhouding is hierdoor gewaarborgd.

10 Werkprotocol

10.1 Preventieve maatregelen alle soorten

- De werkzaamheden vinden overdag plaats van 07.00 tot 18.00;
- Buiten werktijden wordt afgezien van veiligheids- en bouwverlichting;

10.2 Bouwrijp maken – Bouwfase (september 2025 – najaar 2026)

Tabel 7: Overzicht maatregelen.

Type	Soort
Preventieve maatregelen uitvoeren: • De werkzaamheden vinden overdag plaats van 07.00 tot 18.00; • Buiten werktijden wordt afgezien van veiligheids- en bouwverlichting;	Gewone dwergvleermuis, steenuil en wezel
• Bestaande afrastering oostelijke perceelgrens plangebied behouden door plaatsen schapenraster. • Natuurlijke afscherming nestkast aan Heeghstraat (indien natuurlijke afscherming niet direct mogelijk is dan eerst tijdelijke bouwschermen).	Steenuil
• Afschermen bosje met verblijfplaatsen met bouwhekken; • Transport vindt plaats via de Van Rouwenootweg; • De bouwplaats moet een overzichtelijke en geordende afvalstroom hebben.	Wezel

10.3 Tijdens woonrijp maken

Tabel 8: Overzicht maatregelen.

Type	Soort
• Vleermuisvriendelijke verlichting realiseren	Gewone dwergvleermuis
• Realiseren groen-blauw structuur met aansluiting op het bestaande bosje	Steenuil en wezel

10.4 Algemeen

- De werkzaamheden worden begeleid door een ecooloog met deskundigheid op het gebied van vleermuizen, steenuil en kleine marterachtigen;
- Van de werkzaamheden wordt een ecologisch logboek bijgehouden;
- Naleven intrinsieke waarde: dieren de kans geven zich in veiligheid te brengen en niet moedwillig doden;
- Bij onverwachte situaties met beschermde soorten contact opnemen met begeleidende ecooloog.

11 Literatuur

Kennisdocumenten

- BIJ12-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-2.0, april 2024;
- BIJ12-Kennisdocument-Steenuil-1.0, juli 2017;
- BIJ12-Kennisdocument-Kleine marterachtigen-1.1, juli 2024;

Websites

- www.denieuwbouwmonitor.nl/projecten/didam-noordoost/;
- www.gelderland.nl;
- www.gemeente-montferland-2.foleon.com/woningbouw-montferland/home/didam-oost;
- www.innolumis.com
- www.kadastralekaart.com;
- www.ledlichtnederland.nl/terrein-en-ovl/docklight.
- www.ruimtelijkeplannen.nl;
- www.vleermuizenindestad.nl;
- www.zoogdiervereniging.nl;

Overige literatuur

- Arcadis_De_staat_van_instandhouding,_factsheets_voor_25_soorten_in_Gelderland_(PS2018-372);
- Factsheet Vleermuizen: Verlichting, Zoogdiervereniging
- Voigt, C.C., Azam, C., Dekker, J., Fergunson, J., Fritze, M., Gazaryan, S., Hölker, F., Jones, G., Leader, N., Lewanzik, D., Limpens, H.J.G.A., Mathews, F., Rydell, J., Schofiel, H., Spoelstra, K., Zgmajster, M., 2018. Guidelines for consideration of bats in lighting projects. Eurobats, Bonn, German
- Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Vooronderzoek

- Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 25 oktober 2022;
- Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 11 juni 2024;
- Beoordeling territorium steenuil landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, Foreest Groen Consult BV, 25 maart 2025;
- Beoordeling territorium wezel Heeghstraat te Didam, Foreest Groen Consult, 28 februari 2025.

12 Begeleiding en communicatie

Opdrachtgever Gemeente Montferland

Projectleider [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED] montferland.info

Opdrachtnemer (nader te bepalen)

Opdrachtnemer:
Namens opdrachtnemer:
Tel. +31 (0)
E-mail:

Uitvoerder: (nader te bepalen)
Telefoonnummer:
E-mail:

Deskundige flora en fauna, controles en advies natuurwetgeving

Opdrachtnemer: Foreest Groen Consult BV
Namens opdrachtnemer: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl

Aandachtspunten voor de realisatie zijn:

1. Afstemmen en registratie van dit plan van aanpak en/of nieuw gevonden soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen met toezichthouder
2. Verzorgen werkinstructie door de uitvoerder aannemer en deskundige flora-fauna; uitleg plan van aanpak aan betrokkenen, voordat de werkzaamheden starten;
3. Wekelijks agendapunt soortbescherming op de agenda van de bouwvergadering.
 - a. Wordt conform het plan van aanpak gewerkt;
 - b. Welke verbeterpunten gelden op basis van nieuwe inzichten en/of nieuwe verblijfplaatsen van soorten?
 - c. Afstemmen aanpassing tussen deskundige, opdrachtgever en opdrachtnemer;
 - d. Verwerken aanpassingen en nieuwe warnemingen in plan van aanpak, projectdossier.
4. Evaluatie zorgvuldig handelen na afronding van het project: wat ging goed en wat kan de volgende keer beter?

Bijlage 1 Artikel 4.144 Besluit bouwwerken leefomgeving

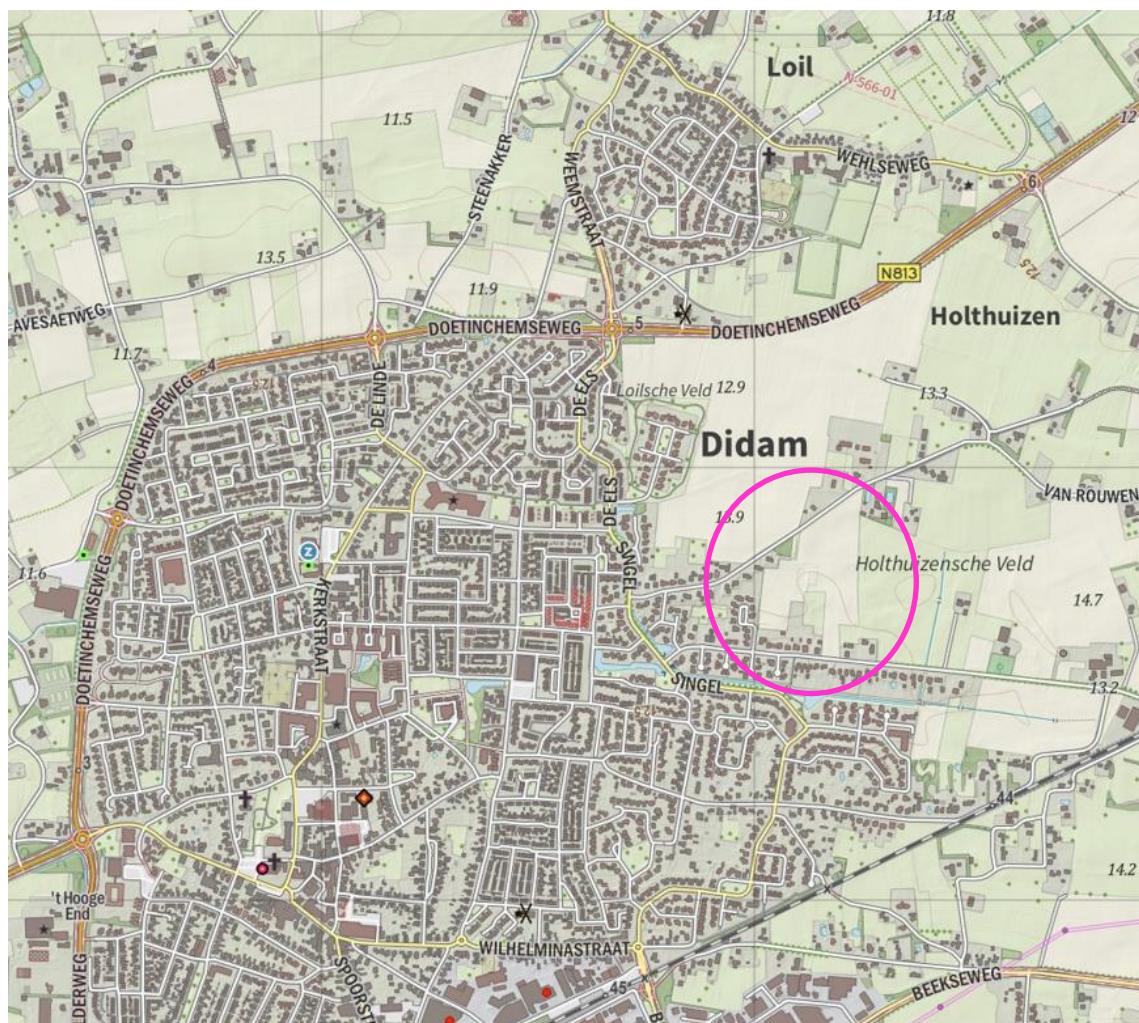
Besluit bouwwerken leefomgeving Geraadpleegd op 16-01-2024. Geldend van 01-01-2024 t/m heden

Artikel 4.144. (openingen)

1. Een uitwendige scheidingsconstructie heeft geen openingen die breder zijn dan 0,01 m. Dit is niet van toepassing op een afsluitbare opening en een uitmonding van:
 - a. een afvoervoorziening voor luchtverversing;
 - b. een afvoervoorziening voor rookgas; en
 - c. een ont- en beluchting van een afvoervoorziening voor huishoudelijk afvalwater en hemelwater.
2. In afwijking van het eerste lid is een grotere opening toegestaan voor een nest of een vaste rust- of verblijfplaats voor op grond van afdeling 11.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving beschermde diersoorten.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een inwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt met een gebruiksfunctie waarop het eerste lid niet van toepassing is.

Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek

Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam

**Quicksan natuuronderzoek
van landbouwgrond tussen de Heeghstraat
en Van Rouwenootweg
te Didam**

Opdrachtgever: Gemeente Montferland

Datum: 25 oktober 2022

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.

Telefoon: [Redacted]
E-mail: [Redacted]@foreestgroenconsult.nl
Website: www.foreestgroenconsult.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Beschrijving van het plangebied	6
2.1	Beschrijving onderzoek	7
2.2	Natura 2000.....	7
2.3	Gelders Natuurnetwerk.....	8
3	Resultaten	9
3.1	Flora.....	9
3.2	Zoogdieren	10
3.3	Amfibieën	11
3.4	Reptielen	11
3.5	Ongewervelden	11
3.6	Broedvogels.....	11
3.7	Vissen	11
3.8	Vleermuizen	11
3.8.1	Gebouwen	11
3.8.2	Bomen	11
4	Conclusie	12
4.1	Flora.....	12
4.2	Zoogdieren	12
4.3	Amfibieën	12
4.4	Reptielen	13
4.5	Ongewervelden	13
4.5.1	Vlinders.....	13
4.5.2	Libellen	13
4.5.3	Overige ongewervelden	13
4.6	Broedvogels.....	13
4.7	Vissen	14
4.8	Vleermuizen	14
4.8.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen	14
4.8.2	Foerageergebied	14
4.8.3	Vliegroute	15
4.9	Samenvatting.....	15
4.10	Natura 2000.....	15
4.11	Gelders Natuurnetwerk.....	16
4.12	Houtopstanden.....	16
5	Advies	17
5.1	Intrinsieke waarde.....	17
5.2	Waardevol bosje.....	17
5.3	Algemeen versterken van de biodiversiteit	17
6	Literatuurlijst	19
6.1	Websites.....	19
6.2	Verspreidingsatlassen	19

6.3 Overige literatuur	19
Bijlage 1: Foto-impressie plangebied	20
Bijlage 2: Gegevens NDFF.....	22

1 Inleiding

In opdracht van gemeente Montferland is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd op landbouwgrond ten oosten van de woonkern Didam. Het veldbezoek is op 23 maart 2022 uitgevoerd.

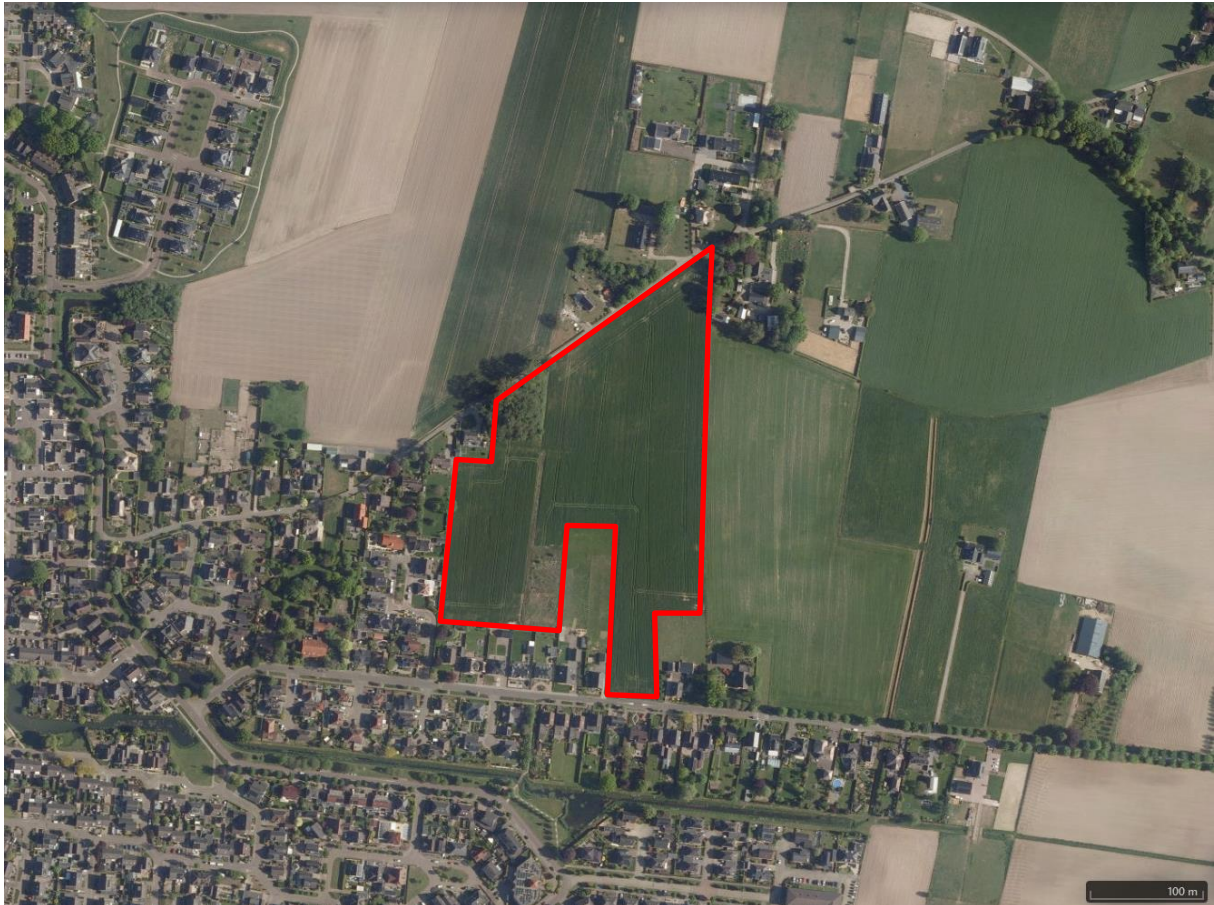
De reden voor deze quickscan zijn plannen voor toekomstige woningbouw op de huidige landbouwgrond. Om dit mogelijk te maken moet de bestemming gewijzigd worden. Onderzocht is of de omvorming gevolgen kan hebben voor beschermde dier- en plantensoorten.

Een quickscan is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar een of meerdere soorten noodzakelijk zijn.

Het onderzoek is uitgevoerd door [REDACTED] MSc, werkzaam bij Foreest Groen Consult. De rapportage is opgesteld door [REDACTED]

2 Beschrijving van het plangebied

Het onderzochte gebied bestaat uit een akker waar over de jaren heen suikerbieten en gerst op is geteeld. De grond in het gebied is zandig. In de noordwestelijke hoek is een bosje gelegen. Dit bosje heeft een oppervlakte van circa een kwart hectare en is grotendeels begroeid met dicht struikgewas. Verder grenzen het perceel aan tuinen van bewoners van de wijk De Heegh.

Afbeelding 1: ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omcirkeld. (bron: <https://topotijdreis.nl>)

2.1 Beschrijving onderzoek

Weersgesteldheid tijdens de veldbezoek.

Datum: 23 maart 2022

Temperatuur: 18 °C

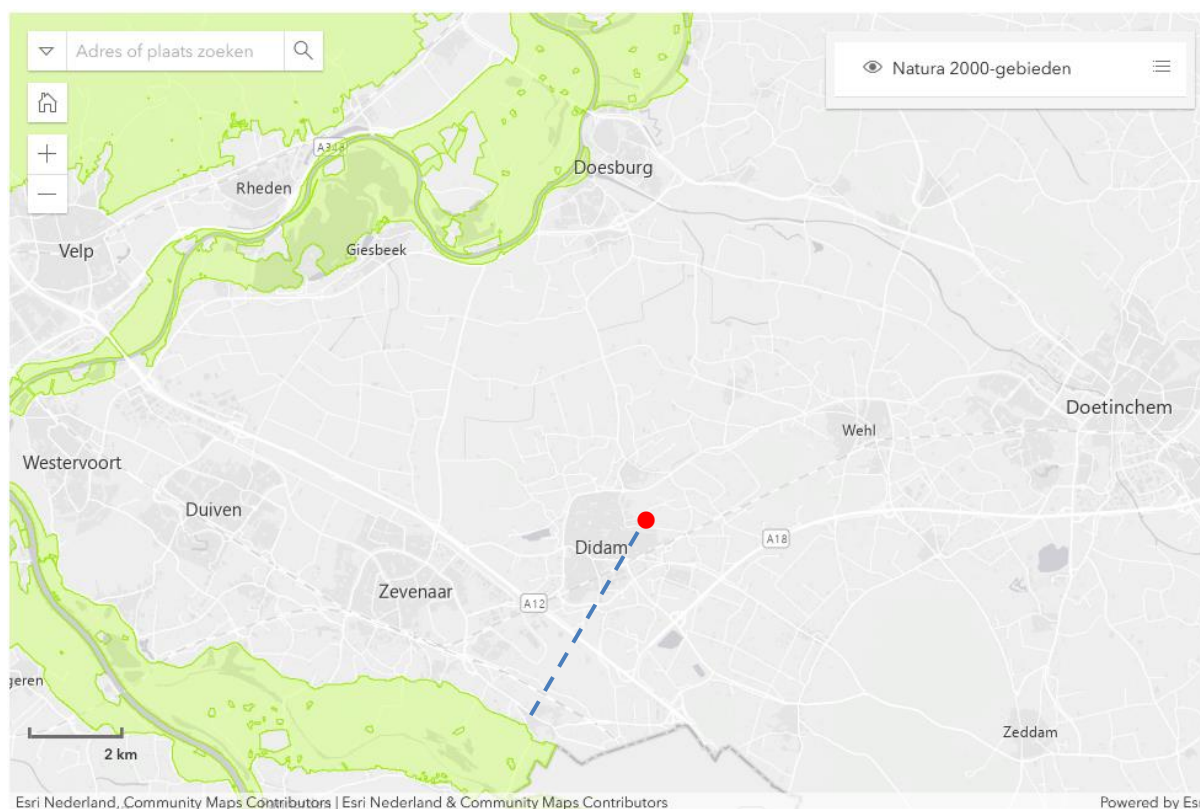
Windkracht: 0 Bft

Omschrijving: Helderblauwe lucht en felle zon. Geen neerslag.

Het terrein is systematisch nagezocht op soorten. Alle soorten zijn genoteerd. Vervolgens zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen nagezocht op eventuele waarnemingen van beschermde soorten die voor de plannen van belang kunnen zijn.

2.2 Natura 2000

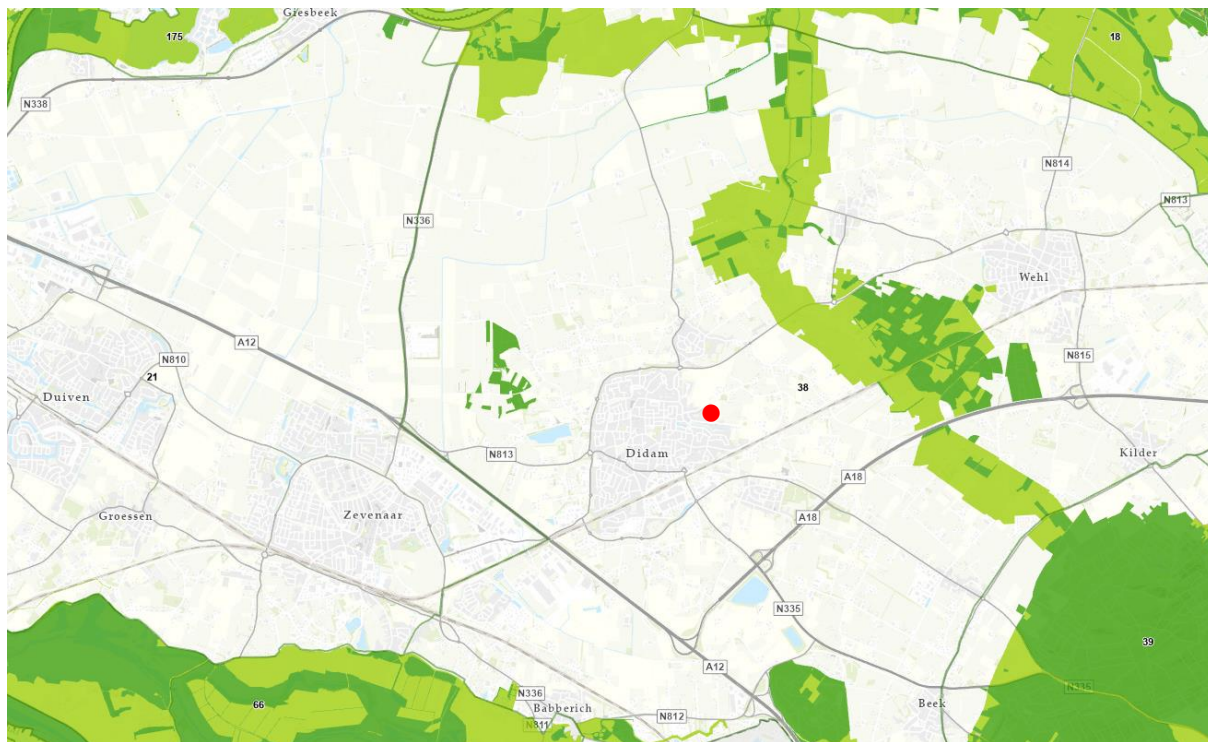
Het plangebied ligt niet in een Natura 2000 gebied. Natura 2000 gebied Rijntakken ligt op ongeveer 4,8 km afstand ten zuidwesten van de planlocatie.

Afbeelding 2: ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden (groen). De locatie van het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden>)

2.3 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt niet in een gebied van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Delen van dit netwerk liggen niet ver ten oosten van de planlocatie.

Afbeelding 3: ligging van het plangebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). De locatie van het plangebied is met een rode marker aangegeven. (bron: <http://gelderland.maps.arcgis.com>)

3 Resultaten

3.1 Flora

Op het perceel zijn de volgende planten aangetroffen:

- ☐ Akkerdistel
- ☐ Akkerereprijs
- ☐ Bijvoet
- ☐ Canadese fijnstraal
- ☐ Duizendblad
- ☐ Fluitenkruid
- ☐ Gestreepte witbol
- ☐ Gewone braam
- ☐ Gewone hoornbloem
- ☐ Gewone vlier
- ☐ Grote brandnetel
- ☐ Hondsdraf
- ☐ Hulst
- ☐ Jakobskruid
- ☐ Japanse larijs
- ☐ Kleefkruid
- ☐ Klein kruiskruid
- ☐ Kleine klaver
- ☐ Kleine veldkers
- ☐ Klimop
- ☐ Magnolia sp.
- ☐ Paarse dovenetel
- ☐ Populier
- ☐ Ridderzuring
- ☐ Ruwe berk
- ☐ Scherpe boterbloem
- ☐ Schijnicipres (*Chamaecyparis* ssp.)
- ☐ Smalle weegbree
- ☐ Speenkruid
- ☐ Speerdistel
- ☐ Taxus
- ☐ Veldbeemdgras
- ☐ Vergeet-me-nietje
- ☐ Zachte ooievaarsbek
- ☐ Zevenblad
- ☐ Zomereik

3.2 Zoogdieren

Op het perceel zijn de volgende zoogdieren (of diersporen) aangetroffen:

- ☐ Bruine rat
- ☐ Haas
- ☐ Konijn
- ☐ Veldmuis
- ☐ Vos

Afbeelding 4: schermafbeelding uit video van moedervos met vier jongen bij het bosje. (mei 2022)

3.3 Amfibieën

Op het perceel zijn geen amfibieën aangetroffen.

3.4 Reptielen

Op het perceel zijn geen reptielen aangetroffen.

3.5 Ongewervelden

Op het perceel zijn de volgende ongewervelden aangetroffen:

- ☐ Aardhommel
- ☐ Akkerhommel
- ☐ Dagpauwoog
- ☐ Gewone wesp
- ☐ Lieveheersbeestje
- ☐ Steenhommel

3.6 Broedvogels

Op het perceel zijn de volgende broedvogels aangetroffen:

- ☐ Ekster
- ☐ Buizerd
- ☐ Kauw
- ☐ Houtduif
- ☐ Koolmees
- ☐ Grote bonte specht (hol)
- ☐ Huismus (rond aangrenzende tuinen)

3.7 Vissen

Op het perceel zijn geen vissen aangetroffen. Open water ontbreekt.

3.8 Vleermuizen

3.8.1 Gebouwen

Gebouwen ontbreken in het plangebied.

3.8.2 Bomen

Bomen zijn enkel aanwezig in het bosje. Hier staan verschillende soorten bomen die een stam met een diameter groter dan 30 cm hebben. De oudere bomen kunnen spleten of spechtholte bevatten die van belang kunnen zijn voor vleermuizen.

4 Conclusie

4.1 Flora

De aangetroffen plantensoorten zijn algemeen voorkomend. Ook uit de verspreidingsgegevens blijkt dat kwetsbare beschermde soorten niet voorkomen in de directe omgeving.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

Het plangebied biedt huisvesting aan verscheidene zoogdiersoorten. In het open veld verblijven veldmuizen en hazen. Het bosje is een bijzonder biotoop in het verder open landschap. De hoge bomen en dicht struikgewas zorgen voor schaduw en beschutting. Dit stukje met diverse vegetatie is van groot belang voor diersoorten die daar afhankelijk van zijn. Hier zijn dan ook holen van vossen en konijnen aangetroffen. Eekhoornnesten of dassenburchten zijn niet gevonden in het bosje.

Voor veldmuis, egel, haas, konijn en vos geldt vrijstelling in provincie Gelderland in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Omgevingsverordening Gelderland artikel 3.68).

Steenmarter en wezel komen voor in de directe omgeving. Deze dieren zijn afhankelijk van beschutting om niet ten prooi te vallen aan roofdieren. Het bosje en ruige vegetatie aan de randen van het perceel kunnen van belang zijn voor marters.

Op een iets grotere afstand komen ook boommarter, bunzing en hermelijn voor. Ook voor deze drie soorten geldt dat het bosje en de randen van het perceel van belang kunnen zijn. Ook de eventuele verstoring die optreedt na het bebouwen kan van invloed zijn op het functioneren van een vaste rust- en verblijfplaats. De locatie kan via kleinere bosjes en landschappelijke beplantingen door deze soorten worden bereikt.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep zoogdieren mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar steen- en boommarter en de kleine marterachtigen is noodzakelijk.

4.3 Amfibieën

De voortplantingshabitat voor amfibieën ontbreekt. Openwater is niet aanwezig. Waarnemingen van beschermde amfibieën zijn niet aanwezig.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

Reptielen komen niet voor in de directe omgeving. De landbouwgrond biedt geen geschikt habitat voor reptielen. Het is uitgesloten dat deze soortgroep op het plangebied wordt aangetroffen.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Vlinders

Beschermde vlindersoorten zijn niet aanwezig in de directe omgeving. Geschikte waardplanten ontbreken.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep vlinders niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5.2 Libellen

Beschermde libelsoorten zijn niet aanwezig in de directe omgeving. Voortplantingswater is niet aanwezig.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep libellen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.5.3 Overige ongewervelden

De specifieke biotoopeisen die de beschermde ongewervelden stellen zijn niet aanwezig in het plangebied. Hierdoor is het uitgesloten dat deze beschermde soorten aanwezig zijn.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep overige ongewervelden niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.6 Broedvogels

Huismussen komen voor bij de huizen en tuinen naast het plangebied. Huismussen kunnen door het plangebied vliegen, maar het open agrarisch gebied behoort niet tot functioneel leefgebied van de huismus. De ontwikkeling van het gebied heeft geen negatief effect op huismus. Deze vogels voelen zich thuis in woonwijken.

Ransuilen komen zeker voor in de omgeving (NDFF en waarneming.nl). Vanuit buurtbewoners is vernomen dat ransuilen ook gebruik maken van het bosje. De ransuil roest bij voorkeur in naaldbomen, welke hier te vinden zijn. Grote nesten (bijvoorbeeld van kraai of ekster) die eventueel bewoond kunnen worden door ransuilen of andere roofvogels met

jaarrond beschermde nesten zijn niet ontdekt. Het is verboden opzettelijk rustplaatsen van vogels te vernielen of te beschadigen (Wet natuurbescherming Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn).

In de omgeving van de Heeghstraat 39 is een bewoonde steenuilenkast. De steenuil jaagt binnen 500 meter vanaf de locatie. Het plangebied valt voor een deel binnen deze actieradius. Onderzoek moet uitwijzen in hoeverre het plangebied tot het functionele leefgebied van dit broedpaar hoort.

De Wet natuurbescherming wordt voor de soortgroep broedvogels mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar het gebruik van het bosje door ransuil en het belang van het gebied voor de steenuil is noodzakelijk.

4.7 Vissen

Niet van toepassing, de soortgroep is zeker niet aanwezig.

4.8 Vleermuizen

4.8.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Er zijn waarnemingen bekend van laatvlieger, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis binnen een straal van een kilometer rondom de locatie. Laatvliegers verblijven in gebouwen. Ook gewone dwergvleermuizen verblijven bijna altijd in gebouwen en slechts zelden in bomen. Deze soorten zullen geen geschikte verblijfplaatsen kunnen vinden in het plangebied. Gewone grootoorvleermuizen kunnen (in de zomer) gebruik maken van bomenholten als verblijfplaats. Het bosje heeft enkele potentiële verblijfplaatsen voor deze soort of een andere boombewonende soort.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk.

4.8.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd als deze een essentieel onderdeel vormen bij een vaste rust- en verblijfplaats. De afstand tussen verblijfplaats en jachtgebied van gewone grootoorvleermuizen bedraagt over het algemeen niet meer dan een halve kilometer. Dit betekent dat gewone grootoorvleermuizen mogelijk in buurt van het plangebied jagen. Prooien worden veelal van bladeren of de grond gegrepen. Omdat slechts een beperkte hoeveelheid bomen/struiken te vinden zijn in het verder open landschap, kan het bosje essentieel zijn voor gewone grootoorvleermuizen om te kunnen jagen.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft de foerageergebieden van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk.

4.8.3 Vliegroute

Vleermuizen benutten beschutte trajecten om foerageergebieden te bereiken. Deze vliegroutes kunnen bijvoorbeeld langs bomenrijen, gebouwen of watergangen lopen. Gewoonlijk blijven ze daarbij zoveel mogelijk in de beschutting van de structuren, maar moeten ze soms enkele tientallen meters door open gebied overbruggen.

Het bosje ligt redelijk geïsoleerd van andere hoge vegetatie. Hoewel de afstand tussen deze en andere bomen vrij groot ($>70 \text{ m}^1$) is, kan het niet worden uitgesloten dat het onderdeel uitmaakt van een vleermuisvliegroute. De bomen langs de Van Rouwenootweg bieden namelijk één van de weinige opties om beschermt door het open landschap van west naar oost te vliegen.

De Wet natuurbescherming wordt voor wat betreft vliegroutes van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Wet natuurbescherming	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Mogelijk bij aantasten bosje	Ja, naar belang voor steen, boomarter en kleine marterachtigen	Het hele jaar d.m.v. cameravallen. Tussen 1 april en 1 september, gedurende zes weken; of buiten deze periode, gedurende drie maanden.	Bosje niet aantasten
Amfibieën	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Nee	Nee		
Broedvogels	Mogelijk	Ja, naar het gebruik van het bosje door ransuilen	Hele jaar, maar hoofdzakelijk wintermaanden (tijdens roest)	Bosje niet aantasten
Vissen	Nee	Nee		
Vleermuizen	Mogelijk (voornamelijk gewone grootoorvleermuizen)	Ja, naar vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes	Conform vleermuisprotocol 2021	Bosje niet aantasten

4.10 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de Natura 2000 gebieden en op ruime afstand tot deze gebieden. De meeste invloeden worden door deze afstand van een aantal kilometers geabsorbeerd. Echter, stikstof die vrijkomt tijdens de bouw kan mogelijk van invloed zijn op de Natura 2000 gebieden. Bij grootschalige bouwprojecten is een beoordeling van de externe werking vereist. Het bevoegde gezag kan daarbij om een AERIUS berekening vragen.

4.11 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt buiten een Natuurgebied of Groene Ontwikkelingszone van het Gelders Natuurnetwerk. De kernkwaliteiten zijn niet van toepassing op dit gebied.

4.12 Houtopstanden

Het bosje ligt buiten de grens bebouwde kom boswet en is 2300 m² groot. Moet dit bosje geheel of gedeeltelijk worden geveld dan is een melding noodzakelijk bij de provincie Gelderland. De oppervlakte die verloren gaat zal moeten worden gecompenseerd.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden in het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2 Waardevol bosje

Het bosje in de noordwestelijke hoek is een redelijk uniek biotoop in de omgeving. De vegetatie zorgt voor schaduw, vochtretentie en verkoeling waardoor een ander microklimaat ontstaat dan in het open veld. Er groeien plantsoorten (ofschoon niet wettelijk beschermde soorten) die hier afhankelijk van zijn. De dichte en enigszins ruige begroeiing biedt beschutting en kan fungeren als toevluchtsoord voor dieren. De leefgemeenschap van het bosjes heeft een andere samenstelling dan die van het open veld. Verdwijnen van het bosje zal naar inschatting afdoen aan de diversiteit van het landschap en de voorkomende natuur.

Het is de moeite waard om het behoud van het bosje te bepleiten. Advies is om het bosje in te passen, of zelfs uit te breiden, in het plan voor de ontwikkeling van het gebied. Alternatieve stukken 'groen' met een vergelijkbaar ruig karakter creëren is ook een optie om de (bio)diversiteit te behouden/bevorderen. Hierbij moet ook aandacht worden besteed aan de bereikbaarheid van dit bosje. Wordt dit een eilandje in een volledig verstedelijkt gebied dan gaan grote delen van de (huidige) en toekomstige waarde verloren.

5.3 Algemeen versterken van de biodiversiteit

Niet alleen het bosje is van belang. Voor biodiversiteit. Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

Huizen kunnen natuur inclusief worden ontworpen. Daarbij kan worden gedacht aan het aanbrengen van kleine openingen in muren en daken voor vogels en vleermuizen. Zorg wel dat de daken voorzien zijn van hard isolatiemateriaal, anders maken dieren dit mogelijk

kapot. Ook kunnen goede verblijfplaatsen in spouwmuren worden gecreëerd door de openruimte in spouwmuren, de luchtspouw, te vergroten met 1 cm tot 3 cm. Verblijfplaatsen in huizen voor vleermuizen kunnen nog aantrekkelijker worden gemaakt door isolatiemateriaal en spouwmuren te voorzien van een griplaag.

De aanleg van houtwallen, mantel/zoomvegetatie, natuurvriendelijke oevers en heggen kunnen helpen het leefgebied van kleine zoogdieren te verbeteren. Maar ook het creëren van ruigte, takkenhopen en -rillen (dat loopt als een lint door het landschap) en hopen stenen kunnen hierbij helpen.

Het planten/zaaien van meer bloemen is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien.

Bij de inrichting van het landschap kan het beste met gebiedseigen plantensoorten, bodemmateriaal en (grond)water worden gewerkt. Ook is het slim om vanaf het begin gelaagdheid in te brengen met daarbij een boom-, struik- en kruidlaag. Een goede methode hiervoor is de zogenaamde IBR methode (<https://www.ruyteninstituut.nl/ibr>). Bij deze methode wordt gebruik gemaakt van meer volgroeid plantenmateriaal die direct op eindafstand worden geplant. Hiermee krijgt elke plant de ruimte zich op natuurlijke wijze naar volwassen afmetingen te ontwikkelen.

Naast de gelaagdheid in de vegetatie, draagt het creëren van andere vormen van variatie in het landschap, zoals nat-droog, ruig-geordend, hoog-laag, ook bij het de kwaliteit van het leefgebied voor vele soorten.

Ten slotte kan het plaggen van de toplaag van de bodem in vaak agrarische gebieden bijdragen aan een meer schrale uitgangssituatie doordat overtollige mineralen worden afgevoerd. Dit verhoogt uiteindelijk de biodiversiteit doordat planten die profiteren van deze voedselrijkdom, de andere soorten niet meer kunnen overgroeien.

6 Literatuurlijst

6.1 Websites

- ❑ www.quickscanhulp.nl
- ❑ www.verspreidingsatlas.nl
- ❑ www.ravon.nl
- ❑ www.telmee.nl
- ❑ www.eis-nederland.nl
- ❑ www.determineren.nederlandsesoorten.nl
- ❑ www.gelderland.nl
- ❑ www.libellennet.nl
- ❑ www.vlindernet.nl
- ❑ www.sovon.nl

6.2 Verspreidingsatlassen

- ❑ Atlas van de Nederlandse broedvogels, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 5
- ❑ De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna 7
- ❑ De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse fauna 9
- ❑ Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12
- ❑ Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie
- ❑ Vademecum wilde planten
- ❑ Flora van Nederland

6.3 Overige literatuur

- ❑ Arcadis De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland (PS2018-372)

Bijlage 1: Foto-impressie plangebied

Foto 1: links, noordkant van grasland.

Foto 2: rechts, een hol onder de haag, waarschijnlijk uitgegraven door een vos.

Foto 3: links, de verruigde rand langs de akker gezien vanaf de weide.

Foto 4: rechts, akker.

Foto 5: links, zuidkant van de akker, en uitzicht op het bosje.

Foto 6: rechts, vossenhol in het bosje.

Foto 7: links, vossenburcht in het bosje.

Foto 8: rechts, rand van de akker met daarnaast hoge braamstruiken.

Bijlage 2: Gegevens NDFF

Project : Van Rouwenootweg Didam
Referentie: Potentiële uitbreidingslocatie
woningbouw
Datum : 29 maart 2022

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF. disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn oom aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 29 maart 2022' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van Het Natuurloket:

E-mail: [REDACTED]@natuurloket.nl
Telefoon: [REDACTED]

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn oomwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 29 maart 2022'

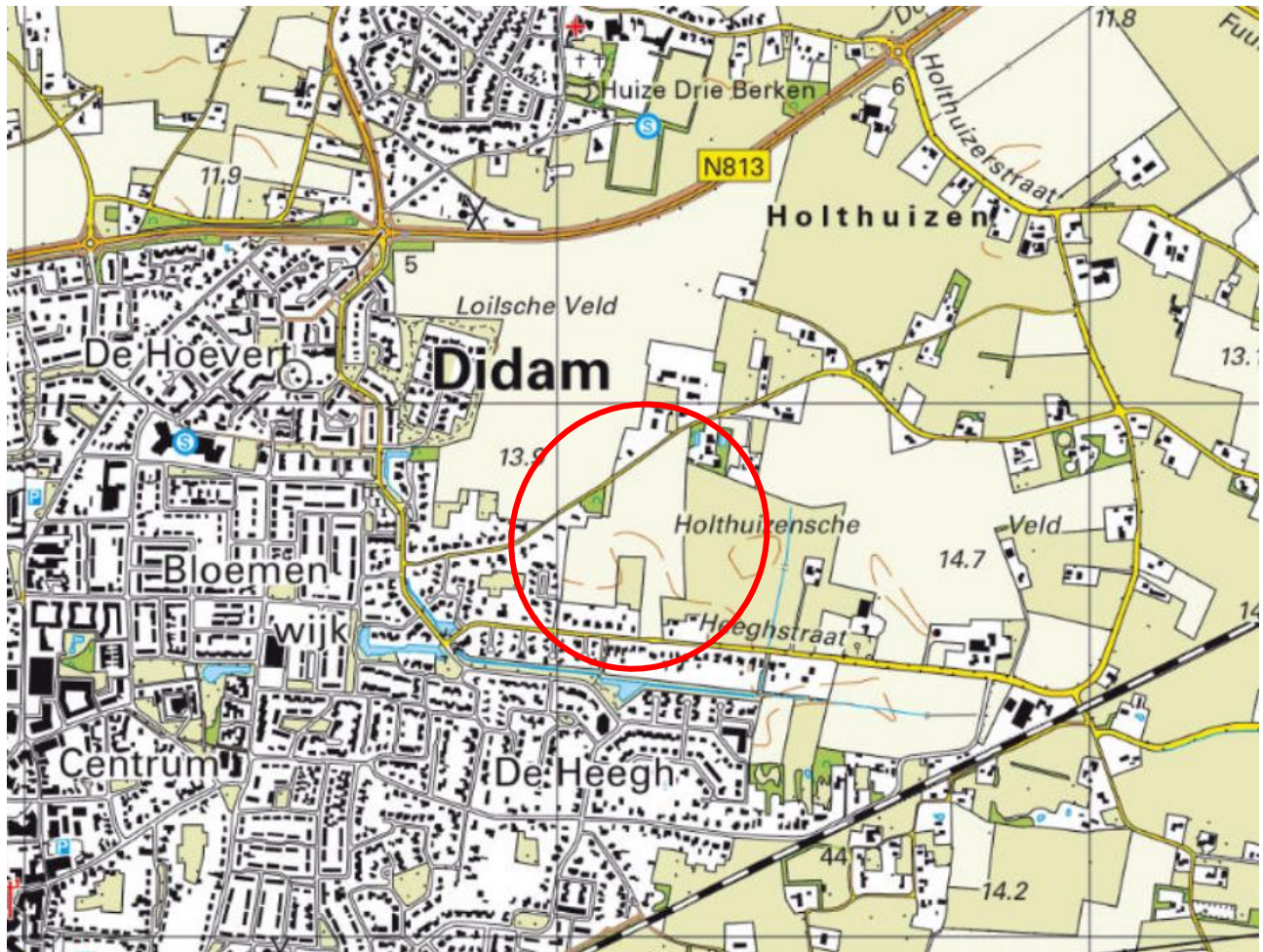
Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren		0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren		0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren		0 - 1 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Bastaardkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren		1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren		1 - 5 km
Das	Zoogdieren		1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren		1 - 5 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen		1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Sleedoornpage	Dagvlinders		1 - 5 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	wnb-hrl	1 - 5 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten		1 - 5 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Zwarte wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Akkerogentroost	Vaatplanten		5 - 10 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Blauw guichelheil	Vaatplanten		5 - 10 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren		5 - 10 km
Edelhert	Zoogdieren		5 - 10 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten		5 - 10 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten		5 - 10 km
Grote bosmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten		5 - 10 km
Grote modderkruiper	Vissen		5 - 10 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		5 - 10 km
Kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km
Myoot (soort onbekend)	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	5 - 10 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Ringslang	Reptielen		5 - 10 km
Rivierrombout	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Rosse / Bos- / Tweekleurige vleermuis / Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Rosse / Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Wild zwijn	Zoogdieren		5 - 10 km

Bijlage 3: Nader onderzoek

**Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen
van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van
Rouwenootweg te Didam**

Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
[Redacted]
[Redacted]

Datum: 11 juni 2024

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
[Redacted]
[Redacted]
T [Redacted]
E-mai [Redacted]@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
3. METHODE VAN ONDERZOEK	6
3.1 VLEERMUIZEN	6
3.2 BROEDVOGELS	7
3.2.1 Steenuil.....	7
3.2.2 Ransuil.....	7
3.3 ZOOGDIEREN	8
3.3.1 Kleine marterachtigen.....	8
3.3.2 Das.....	8
4. RESULTATEN	10
4.1 VLEERMUIZEN	10
4.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen.....	10
4.1.2 Foerageergebied	10
4.1.3 Vliegroute.....	10
4.2 BROEDVOGELS	11
4.2.1 Steenuil.....	11
4.2.2 Ransuil.....	12
4.3 ZOOGDIEREN	12
4.3.1 Kleine marterachtigen.....	12
4.3.2 Das.....	13
4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN	13
4.4.1 Tijdens veldonderzoek	13
4.4.2 Camerabeelden	14
4.4.3 Overig: kastjes.....	15
5. CONCLUSIES	16
5.1 VLEERMUIZEN	16
5.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen.....	16
5.1.2 Foerageergebied	16
5.1.3 Vliegroute.....	16
5.2 BROEDVOGELS	16
5.2.1 Steenuil.....	16
5.2.2 Ransuil.....	17
5.3 ZOOGDIEREN	17
5.3.1 Kleine marterachtigen.....	17
5.3.2 Das.....	17
5.4 OVERIGE WAARNEMINGEN	18
5.4.1 Intrinsieke waarde.....	18
5.4.2 Vrijgestelde soorten	18
5.4.3 Bescherming vogels tijdens het broedseizoen.....	18
5.4.4 Categorie 4 jaarrond beschermde nesten	18
5.4.5 Categorie 5 jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven	18
5.4.6 Overige soorten	18
6. SAMENVATTING.....	19
7. ADVIES	20
7.1 INTRINSIEKE WAARDE	20
7.2 ALGEMEEN VERSTERKEN VAN DE BIODIVERSITEIT BIJ NIEUWBOUW	20
BIJLAGE 1: QUICKSCAN NATUURONDERZOEK	21

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Montferland is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde diersoorten en soortgroepen op een stuk (landbouw)grond met een klein bosje tussen de Van Rouwenootweg en Van Heeghstraat.

De reden voor dit nader onderzoek is dat de grond wordt gebruikt om nieuwe woningen te realiseren. Op 25 oktober 2022 is door Foreest Groen Consult BV een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam". Dit verkennende onderzoek heeft niet kunnen uitsluiten dat de plannen nadelig uitvallen voor sommige beschermde soortgroepen. In het najaar van 2023 is naar aanleiding van graafactiviteit en de hoeveelheid hollen ook extra onderzoek verricht naar aanwezigheid van de das.

De volgende soortgroepen hebben mogelijk belang bij het plangebied:

- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen en vliegroute)
- Broedvogels
 - Steenuil
 - Ransuil
- Zoogdieren
 - Kleine marterachtigen
 - Das

De inventarisaties en onderzoeken zijn uitgevoerd in de periode februari 2023 t/m maart 2024. Het nader onderzoek is uitgevoerd door [REDACTED] werkzaam als ecologen bij Foreest Groen Consult BV. De rapportage is uitgevoerd door [REDACTED].

2. Beschrijving van het plangebied

Het onderzochte gebied bestaat uit een akker waarop over de jaren heen suikerbieten en gerst is geteeld. De grond in het gebied is zandig. In de noordwestelijke hoek ligt een bosje met een oppervlakte van circa een kwart hectare en is grotendeels begroeid met dicht struikgewas. Verder grenst het perceel aan tuinen van bewoners van de wijk De Heegh. Onderstaande afbeelding laat een luchtfoto zien van het plangebied.

Afbeelding 1: De planlocatie bestemd voor nieuwe woningen met rood omcirkeld.

3. Methode van onderzoek

3.1 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen en vliegroutes is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn hiervoor in totaal 4 bezoeken afgelegd. Twee bezoeken in het voorjaar en daaropvolgend twee bezoeken in het najaar. Bij de onderzoeken volstond het om met 1 waarnemer te werken. Zie onderstaande afbeelding van het onderzochte gebied:

Afbeelding 2: de locatie van onderzoek voor vleermuizen.

Data en duur van de bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	10 juni 2023		17 °C, 2 Bft , 1/8 - 18 °C, 3 Bft, 6/8	03:30 - 05:30
2	12 juli 2023		22 °C, 2 Bft, 1/8 - 20 °C, 2 Bft, 1/8	22:00 - 00:00
3	4 september 2023		21 °C, 0 Bft, 0/8 – 22 °C, 0 Bft, 0/8	21.15 - 23.30
4	27 september 2023		21 °C, 1 Bft, 7/8 – 20 °C, 1 Bft, 8/8	19:15 - 21:30

Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een batdetector, een Petterson D240 en/ of een Batlogger M. De batlogger is de dag na het onderzoek uitgelezen met het programma Batexplorer van Elektron. Vervolgens zijn de opgeslagen gegevens verwerkt.

3.2 Broedvogels

3.2.1 Steenuil

Voor de steenuil zijn drie veldbezoeken afgelegd binnen de (optimale) datumgrenzen van 1 februari – 30 april 2023, waarvan twee bezoeken in de optimale periode van 15 februari – 15 april. Dit onderzoek is een keer uitgevoerd in de ochtend (1,5 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst) en twee keer in de avond (een half uur na zonsondergang tot 2,5 uur na zonsondergang). Dit onderzoek is uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument 1.0 Steenuil van BIJ12. Met deze drie gerichte onderzoeken kan worden vastgesteld of de steenuil aanwezig is op en/of rondom de planlocatie.

Data en duur van de bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	22 februari 2023		9 °C, 1 Bft, 8/8 - 8 °C, 1 Bft, 8/8	18:00 – 20:30
2	17 maart 2023		3 °C, 0 Bft, 0/8 - 5 °C, 4 Bft, 0/8	18:20 – 21:00
3	4 april 2023		6 °C, 3 Bft, 8/8 - 5 °C, 4 Bft, 8/8	05:30 – 07:30

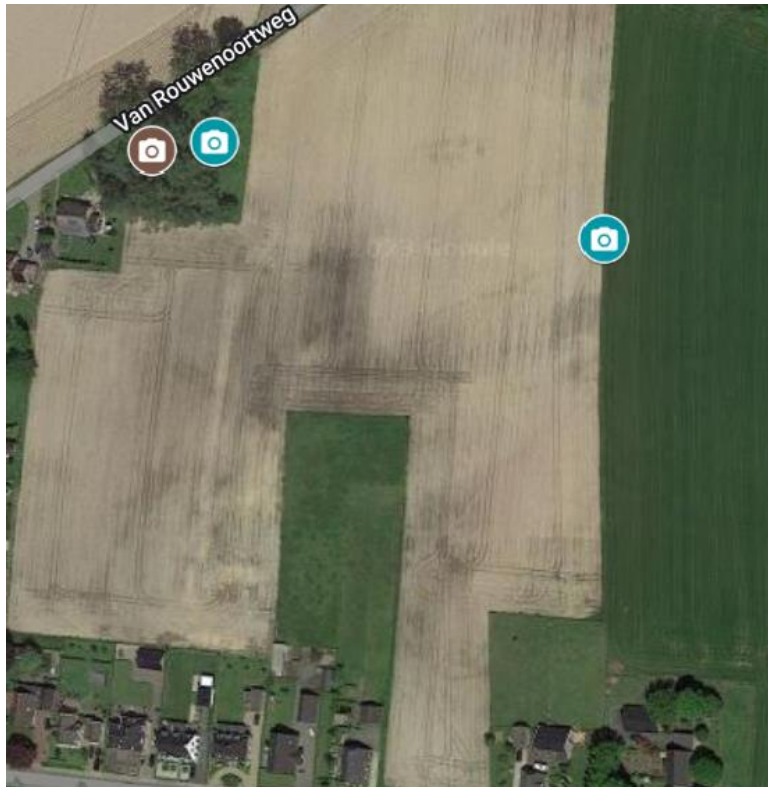
3.2.2 Ransuil

Uit informatie van bewoners is bekend dat in het recente verleden de ransuil het bosje gebruikte als roest en/of slaappleats. Ten tijden van het onderzoek was er een groot nest in een van de bomen aanwezig. Om de aanwezigheid van de ransuil uit te sluiten, zijn tenminste 3 bezoeken afgelegd in de periode februari – september. Tijdens alle steenuil- en vleermuisonderzoeken is namelijk ook gelet op de aanwezigheid van de ransuil. Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de onderzoeksinspanning. Het onderzoek is uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden. Tevens is er gelet op sporen die wijzen op de aanwezigheid van de ransuil.

3.3 Zoogdieren

3.3.1 Kleine marterachtigen

De aanwezigheid van de steenmarter, boommarter en kleine marterachtigen is met cameravallen onderzocht. Hiervoor zijn twee struikrovercamera's en 1 marterbox ingezet verdeeld over de locatie. De cameravallen hebben hier tussen 7 juni en 19 juli 2023 in totaal 6 weken gestaan. De planlocatie is bij het plaatsen en ophalen van de camera's altijd geïnspecteerd op de aanwezigheid van uitwerpselen en andere sporen. De locaties van de cameravallen zijn weergegeven in onderstaande afbeelding:

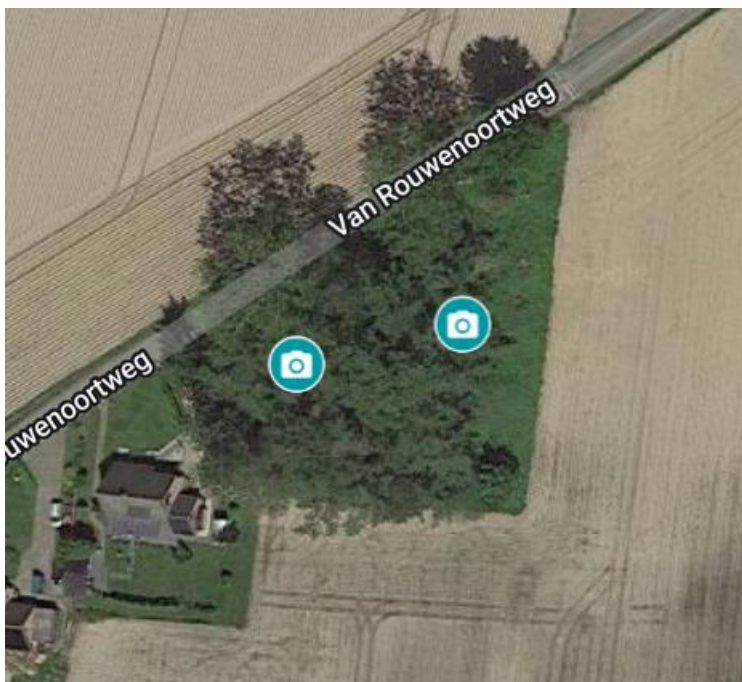

Afbeelding 3: De locaties van de marterbox en de 2 struikrovers op de planlocatie.

- Locatie struikrover
- Locatie marterbox

3.3.2 Das

Binnen het bosje van het plangebied is veel graafactiviteit. Door deze graafactiviteit en enkele verdachte burchten zijn 2 extra cameravallen geplaatst om uit te sluiten dat de das aanwezig is in het plangebied. Zie onderstaande kaart voor de locaties van de cameravallen. De camera's zijn gericht op 2 grote openingen in de bodem. De camera's hebben hier tussen 24 oktober 2023 en 3 maart 2024 tweemaal 6 weken (= 3 maanden) gestaan. Tijdens het camerawerk is de omgeving altijd gecontroleerd op de aanwezigheid van sporen. Zie onderstaande kaart voor de locaties van de camera's.

Afbeelding 3: De locaties van de 2 cameravallen op de planlocatie.

Locatie cameraval

4. Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen

Tijdens het nader onderzoek zijn gedurende het hele seizoen geen verblijfplaatsen in bomen aangetroffen.

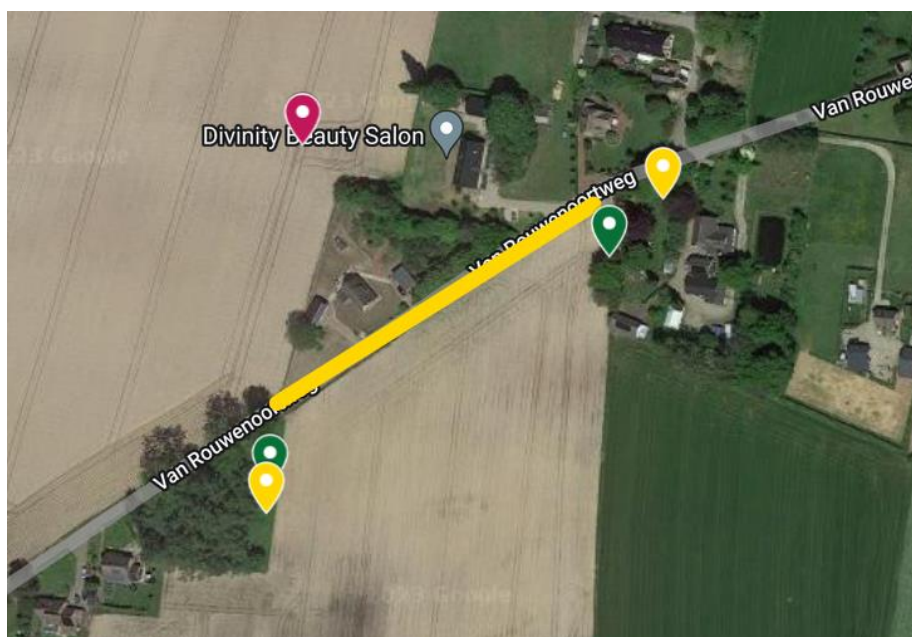
4.1.2 Foerageergebied

De locatie ligt op de overgang van bebouwing naar landbouwgebied. Algemeen voorkomende vleermuizen foerageren bij het plangebied door de aanwezigheid van (half)open gebiedjes. Zowel de gewone dwergvleermuis als laatvlieger foerageren langs het bosje en langs groen elementen van omliggende boerderijen. Drie exemplaren van de rosse vleermuis jaagden hoog boven de akkers en weilanden. De locaties van deze vleermuizen zijn ook weergegeven in afbeelding 4.

4.1.3 Vliegroute

Er is 1 vliegroute aangetroffen tijdens het onderzoek. Gewone dwergvleermuizen gebruiken de Van Rouwenootweg om zich te verplaatsen van de bebouwing naar foerageergebieden in het buitengebied, zoals kleine bosjes en bomensingels van boerderijen. De Van Rouwenootweg heeft als vliegroute wel enkele onderbrekingen, maar is een geschikte vliegroute omdat weinig verlichting aanwezig is. Deze vliegroute wordt gebruikt door 8 exemplaren van gewone dwergvleermuis.

Zie onderstaande afbeelding voor een totaaloverzicht van de foeragerende vleermuizen en de vliegroute.

Afbeelding 4: Visualisatie van foeragerende vleermuizen nabij de planlocatie

Gewone dwergvleermuis	Rosse vleermuis
Laatvlieger	Vliegroute gewone dwergvleermuis

4.2 Broedvogels

4.2.1 Steenuil

Tijdens het steenuil onderzoek zijn 2 territoria vastgesteld in de omgeving. Bij 1 van deze territoria is ook de nestplaats bekend. De steenuil is actief in het plangebied omdat er bij meerdere rasterpalen ook braakballen zijn gevonden. Deze steenuil broedt jaarlijks op het erf van de boerderij aan de Van Rouwenoortweg 38. Volgens de bewoner zit deze meestal in de conifeer midden op het erf. Een andere steenuil is waargenomen in de oostelijke richting aan de Oldegoorweg. Deze steenuil werd in de ochtend roepend waargenomen vanaf de schoorsteen van woonhuis Oldegoorweg 22. De afstand van deze waarneming bedraagt circa 1 km waardoor dit kwalificeert als een ander territorium. Zie onderstaande kaart voor een overzicht van de waarnemingen. De stippellijn geeft een benadering van het territorium, namelijk een cirkel met een straal van 300 meter ten opzichte van de nestlocatie.

Afbeelding 5: visualisatie van steenuil territorium en losse waarneming steenuil.

- Steenuil met nestlocatie
- Braakballen steenuil
- Waarneming steenuil met ander territorium

Zie onderstaande afbeelding voor de nestlocatie en aangetroffen sporen.

Afbeelding 6: aanduiding nestlocatie steenuil en aangetroffen braakballen op het naastgelegen akker.

4.2.2 Ransuil

Ransuilen zijn op geen van de inventarisatie avonden waargenomen. In het verleden zijn ransuilen waargenomen in het bosje. Op dit moment hebben ransuilen geen belang meer bij het bosje blijkt uit de inventarisaties. In een van de bomen was een middelgroot nest aanwezig, maar deze is in 2023 uit de boom gewaaid. Onder de boom met het nest zijn bovendien geen roestsporen gezien. Het nest is inmiddels niet meer aanwezig.

4.3 Zoogdieren

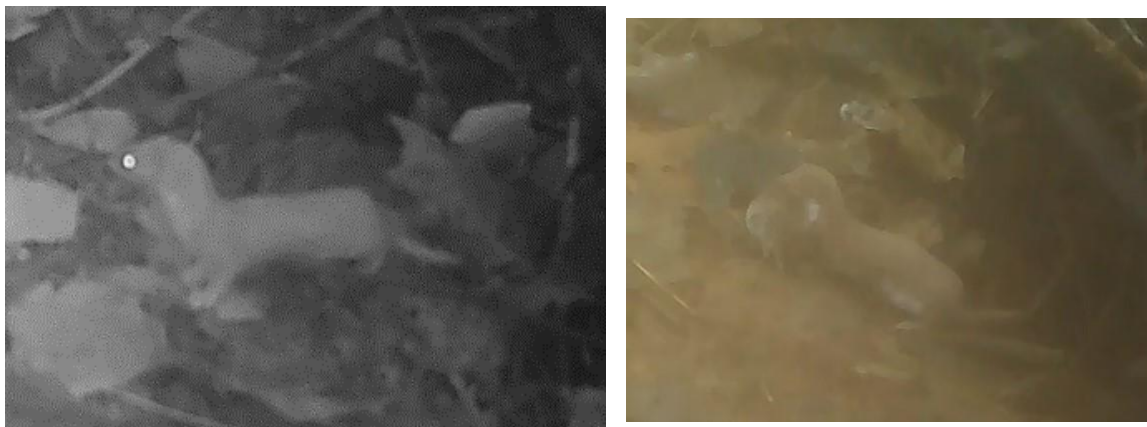
4.3.1 Kleine marterachtigen

Op de camerabeelden is te zien dat een steenmarter het bosje zo nu en dan doorkruist. Het plangebied is territorium van de steenmarter. Zie onderstaande afbeelding.

Afbeelding 7: schermafbeelding van de cameraval met daarop een steenmarter.

Hiernaast is ook jagende wezel aangetroffen. De wezel vindt in het bosje dekking en er zijn ook veel (konijnen)holen aanwezig die mogelijk als verblijfplaats voor de wezel functioneren.

Afbeelding 7: schermafbeelding van de cameraval met daarop een wezel met een prooi in de bek.

4.3.2 Das

De das is niet voorgekomen op de camerabeelden. Op de beelden is te zien dat er blaadjes rondom de pijp zijn opgehoopt, wat duidt op dat er niet actief wordt gegraven. In het recente verleden hebben hier vermoedelijk vossen gegraven. Op de camerabeelden is te zien dat konijnen momenteel gebruik maken van de pijpen. Er zijn tevens geen sporen van dassen aangetroffen.

4.4 Overige waarnemingen

4.4.1 Tijdens veldonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn diverse waarnemingen gedaan van soorten in de omgeving. De kaart geeft een overzicht van de overige waarnemingen in de omgeving. Wat opvalt is dat er erg veel konijnen in de omgeving actief zijn, vaak meerdere exemplaren. Volgens bewoners gebruiken vossen regelmatig de rand van het bosje als rustplaats.

Afbeelding 8: visualisatie van de overige waargenomen soorten nabij het plangebied.

	Buizerd		Roek
	Haas		Kauw
	Ekster		Zwarte kraai
	Bosuil		Vos
	Konijn		

Een buizerd werd gezien vliegend vanaf het bosje over de akker. Tijdens deze waarneming was een groot nest in de bomen aanwezig. Dit nest is in najaar 2023 uit de boom gewaaid. Zie onderstaande foto's voor een impressie.

Afbeelding 9: foto buizerd en nest in boom.

Huidige situatie nesten

Op het moment is er alleen een duivennest in 1 van de bomen aanwezig. Deze is beschermd binnen de broedperiode.

4.4.2 Camerabeelden

Op de camerabeelden zijn diverse soorten aangetroffen. Hieronder volgt een overzicht van de overige waargenomen soorten:

Vogels

Roodborstje, bosuil, ekster, havik, heggenmus, houtduif, gaai, grote bonte specht, koolmees, vink, houtsnip, goudhaantje, merel, zanglijster, pimpelmees en winterkoninkje.

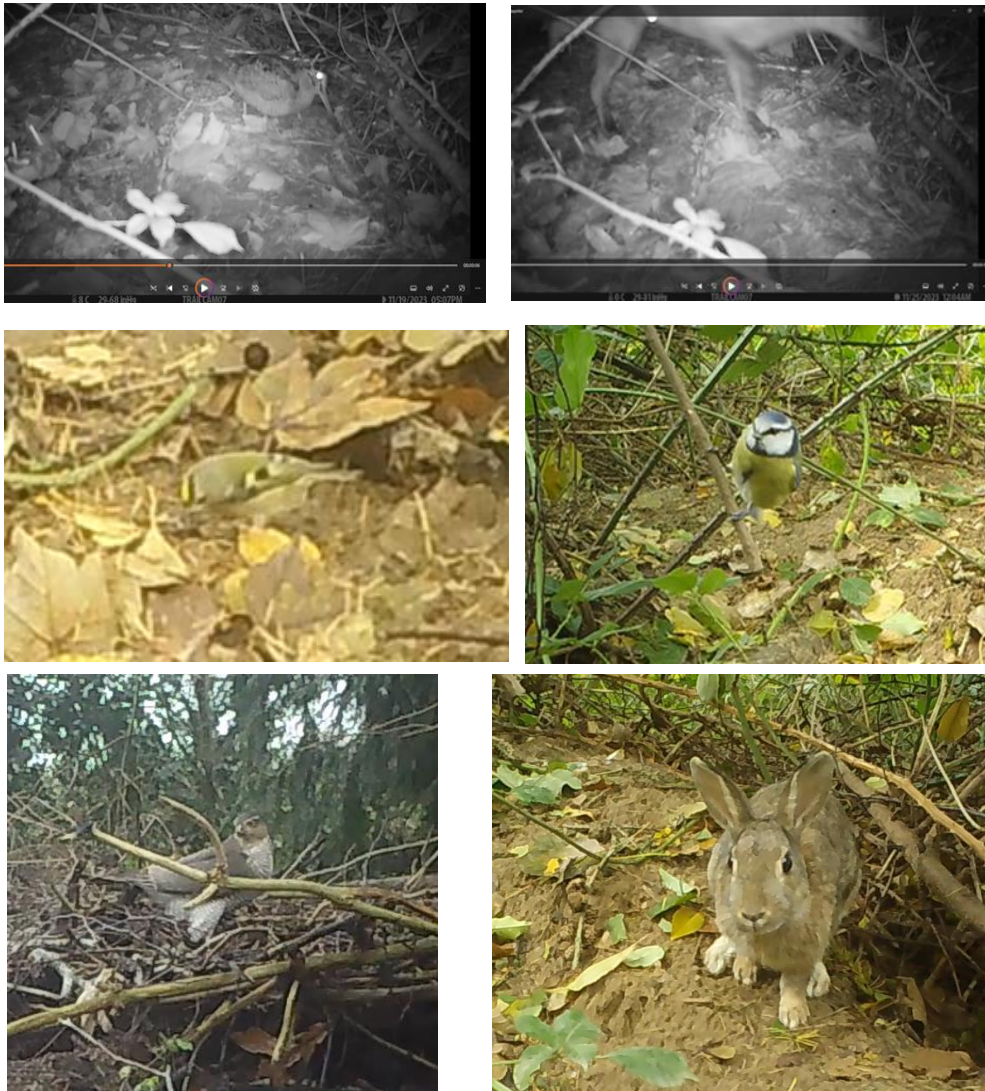
Zoogdieren

Vos, gewone bosmuis, bruine rat, konijn, rosse woelmuis en huiskat.

Insecten

Atalanta, bruine sprinkhaan, keizersvlieg, huisvlieg, stalvlieg. Verder komen in de omgeving ook tuinhommel, vuurwantsen, dans- en steekmuggen voor.

Zie onderstaande foto's voor een impressie van de camerabeelden.

Afbeelding 10: impressie van de camerabeelden. Van boven naar beneden, van links naar rechts: houtsnip, vos, goudhaantje, pimpelmees, havik(jong) en konijn.

4.4.3 Overig: kastjes

In het bosje zijn een nestkast voor vogels en een vlinderkastje aanwezig.

5. Conclusies

5.1 Vleermuizen

5.1.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Tijdens het vleermuisonderzoek is in geen van de boomholtes een verblijf aangetroffen. Dit betekent dat er geen ontheffing nodig is wat betreft het verstoren of vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen.

De omgevingswet wordt wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet overtreden. Een ontheffing is daarom niet noodzakelijk.

5.1.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien deze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. Er zijn in de nabijheid van het plangebied meerdere foeragerende en passerende vleermuizen aangetroffen.

De gewone dwergvleermuizen en laatvliegers foerageren langs veel verschillende groenobjecten zoals kleine bosjes, heggen en bomensingels bij omliggende boerderijen. Dit type foerageergebied blijft behouden. De rosse vleermuis jaagt voornamelijk hoog boven open gebied. Hierdoor is het zeker dat de plannen voor woningbouw geen gevolgen hebben voor het foerageergebied van de rosse vleermuis.

De omgevingswet wordt wat betreft foerageergebied van vleermuizen niet overtreden. Een ontheffing is daarom niet noodzakelijk.

5.1.3 Vliegroute

De waargenomen vliegroute loopt langs de noordelijke kant van het akker. Dit is de Van Rouwenootweg. Er vliegen hier tot maximaal 8 individuen van gewone dwergvleermuis. Doordat de Van Rouwenootweg niet verlicht is, kan de vliegroute verstoord worden door straatverlichting en ontsluiting van de nieuwe woonwijk. In dit geval is er een overtreding van de Omgevingswet.

Er is mogelijk een overtreding van de Omgevingswet wat betreft vliegroutes van vleermuizen. Indien de vliegroute wordt verstoord, is er een ontheffing van de Omgevingswet nodig.

5.2 Broedvogels

5.2.1 Steenuil

Het plangebied is leefgebied van de steenuil. De steenuil heeft een vaste broedlocatie op de boerderij gelegen aan de Van Rouwenootweg 38. Braakballen zijn gevonden op rasterpalen die het plangebied omringen. De boerderij grenst aan het plangebied waardoor de woningbouw zich binnen 50 meter van de nestlocatie van de steenuil bevindt. Om de

woningbouw te kunnen realiseren is een beoordeling van het leefgebied van de steenuil nodig.

De Omgevingswet wordt wat betreft de steenuil mogelijk overtreden. Er moet een leefgebied beoordeling voor de steenuil worden uitgevoerd. Dit moet uitwijzen of er een vergunning van de omgevingswet benodigd is wat betreft het verstoren van het leefgebied en nestplaats van de steenuil.

5.2.2 Ransuil

Ransuilen zijn bij geen van de inventarisaties aangetroffen. Het nest in de boom, wat mogelijk een roest- of slaappleats was, is inmiddels uit de boom gewaaid en er zijn geen roestsporen aanwezig.

De omgevingswet wordt wat betreft de ransuil niet overtreden. Een vergunning is niet noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Kleine marterachtigen

Steenmarter

Op de camerabeelden is te zien dat de steenmarter regelmatig actief is binnen het plangebied. Het plangebied is onderdeel van het territorium van de steenmarter. Het bosje ligt op de overgang van bebouwing naar buitengebied en biedt naast prooidieren ook schuilplaatsen.

Indien er verstorende werkzaamheden aan het bosje plaatsvinden, is er sprake van een overtreding van de Omgevingswet. In dat geval is een ontheffing benodigd.

Wezel

Op de camerabeelden is een jagende wezel aangetroffen. De wezel jaagt op de rosse woelmuis die tevens op de beelden is gezien. Het bosje kwalificeert als essentieel leefgebied van de wezel. In het bosje zijn takkenhopen, struiken en konijnenholen aanwezig. De wezel gebruikt de plek als vaste-rust en verblijfplaats.

De Omgevingswet wordt wat betreft kleine marterachtigen mogelijk overtreden. Voor de wezel is een beoordeling nodig van het leefgebied. Dit moet uitwijzen of er een ontheffing nodig is.

5.3.2 Das

Op de camerabeelden zijn op geen enkel moment dassen aangetroffen. De burchten zijn gegraven door vossen en worden nu gebruikt door konijnen. Van de das zijn geen sporen aangetroffen. Het is daarom uit te sluiten dat de das aanwezig is in het plangebied.

De Omgevingswet wordt wat betreft de das niet overtreden.

5.4 Overige waarnemingen

5.4.1 Intrinsieke waarde

Elke inheemse soort is beschermd voor diens intrinsieke waarde. Dit geldt ook voor soorten die niet worden vermeld in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en voor vrijgestelde soorten. Meer informatie in §6.1 Intrinsieke waarde.

5.4.2 Vrijgestelde soorten

De volgende soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling in Gelderland: gewone bosmuis, bruine rat, haas, rosse woelmuis, vos en konijn. Voor deze soorten zijn geen verdere maatregelen nodig.

5.4.3 Bescherming vogels tijdens het broedseizoen

Alle inheemse vogels, zoals de aangetroffen houtduif, roodborstje, heggenmus, vink, houtsnip, goudhaantje, gaai, merel, zanglijster en winterkoninkje zijn in het broedseizoen beschermd. Indien het nodig is (om delen van) het bosje te verwijderen dient dit te gebeuren buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is dient de locatie vooraf te worden gecontroleerd door een ecooloog.

5.4.4 Categorie 4 jaarrond beschermde nesten

De buizerd en de ransuil hebben een categorie 4 jaarrond beschermd nest. De havik is ook eenmalig gezien op de camerabeelden. Het grote nest in het bosje is niet meer aanwezig. Het nest is uit de bomen gewaaid waardoor het uit te sluiten is dat er categorie 4 nesten in het plangebied verstoord gaan worden.

5.4.5 Categorie 5 jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven

Voor vogels met een categorie 5 nest, namelijk bosuil, ekster, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees, is er voldoende alternatief in de omgeving. In het buitengebied zijn veel boerderijen met groenelementen om nesten in te kunnen maken. Overige vogels met een categorie 5 nest zoals de zwarte kraai is alleen in de ruimere omgeving aangetroffen en niet gezien in het bosje.

5.4.6 Overige soorten

Overige soorten zijn wijdverspreide insecten waarvoor geen beschermingsregime geldt. Het gaat hier om de atalanta, bruine sprinkhaan tuinhommel, en soorten van vliegen, muggen en wantsen.

6. Samenvatting

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Omgevingswet	Aantal	Verdere maatregelen
Vleermuizen	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Nee	n.v.t.	n.v.t.
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	Geen
	Vliegroute	Mogelijk	1	Bij plaatsen verlichting en kappen bosje vergunning Omgevingswet nodig
Broedvogels	Steenuil	Ja	1	Beoordeling uitvoeren leefgebied steenuil
	Ransuil	Nee	n.v.t.	n.v.t.
Zoogdieren	Steenmarter	Mogelijk	1	Intact laten bosje
	Wezel	Mogelijk	1	Beoordeling leefgebied uitvoeren
	Das	Nee	n.v.t.	n.v.t.
Overige waarnemingen		Mogelijk, voor broedvogels bij aantasten bosje in de broedperiode	n.v.t.	Bosje alleen aantasten buiten de broedperiode
		Vogel en vlinderkastje		Bij aantasten bosje vlinder en vogelkastje verhangen voor aanvang broedperiode (maart)

7. Advies

7.1 Intrinsieke waarde

Onder het Besluit Activiteiten Leefomgeving wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van dit Besluit worden genoemd. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Worden dieren aangetroffen dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

7.2 Algemeen versterken van de biodiversiteit bij nieuwbouw

Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

In het gebied zijn vleermuizen actief. Met het uiteindelijke ontwerp van de woningen en buitenruimte kan veel voor deze kwetsbare dieren worden gedaan. Daarbij kan worden gedacht aan een bredere open stootvoeg met toegang tot de spouw of speciale voorzieningen in de spouwmuur (met bijvoorbeeld een griplaag) of het dak. Ook voor vogels zoals de huismus kan met eenvoudige middelen veel worden gedaan voor deze soort, bijvoorbeeld door het afzien van vogelschroten of deze te plaatsen op het 3^e panlat. Zorg wel dat de daken voorzien zijn van hard isolatiemateriaal, anders maken ze het kapot. Voor de gierzwaluw kan nestgelegenheid worden gecreëerd door het laten oversteken van de kantpannen en hieronder een nestlocatie te realiseren. Hiernaast kunnen voor al deze soorten nestkasten worden ingebouwd.

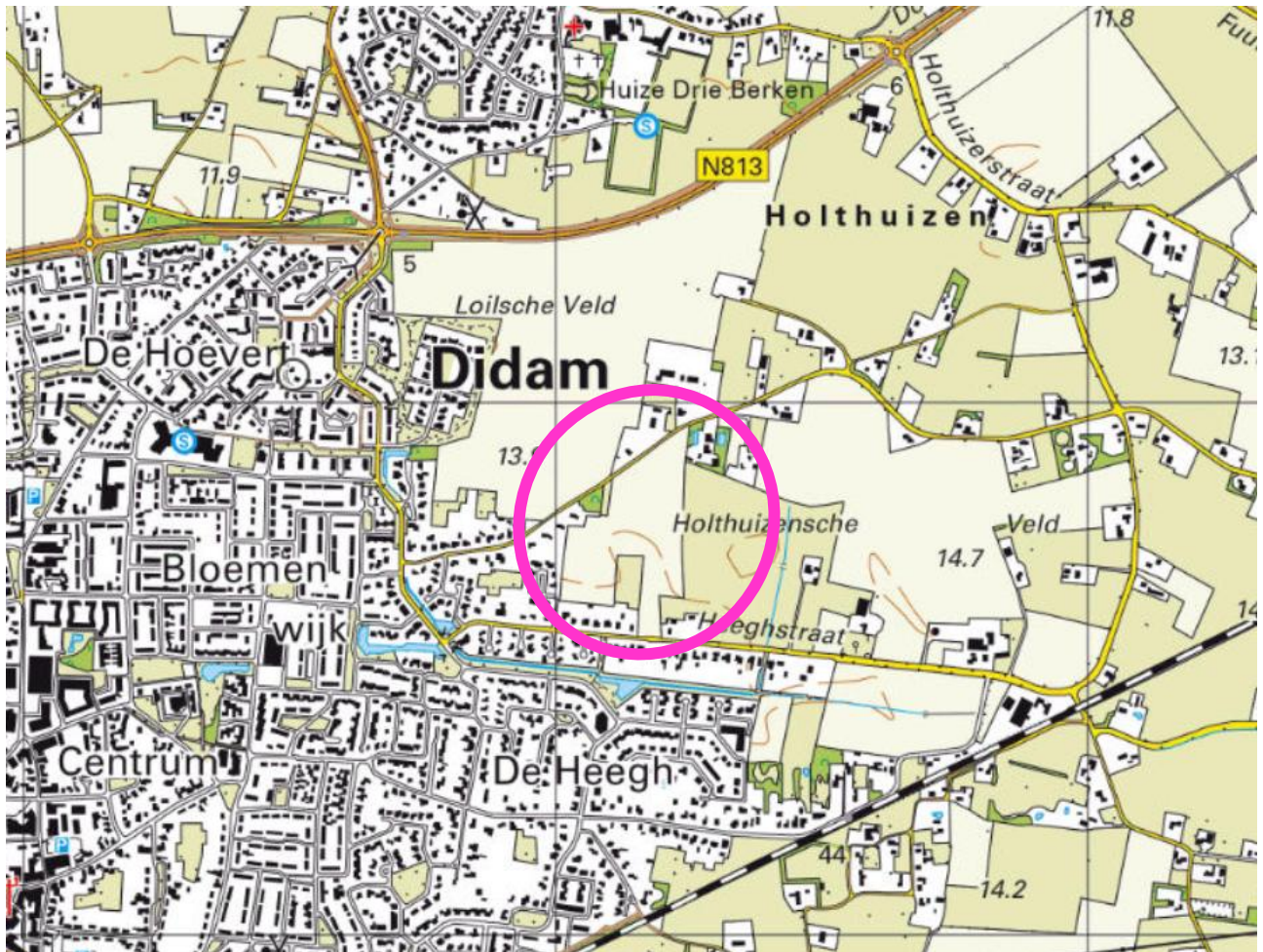
Het planten van meer bloemen, eventueel in combinatie met een insectenhotel of insectenburcht, is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien. Een variatie aan beplanting zorgt voor een hogere diversiteit aan insectensoorten. Hierbij kan ook worden gedacht aan beplanting op gevels of groendaken.

Voor zoogdieren kan veel worden gedaan door het creëren van takkenhopen of 'rommelhoekjes'. Hiernaast kunnen verblijven worden geplaatst voor marters en egels.

De dieren geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu. Met het uiteindelijke ontwerp en materiaalkeuze kan veel voor deze dieren worden gedaan. Wij adviseren u graag over de mogelijkheden voor het groen inrichten van de buitenruimte.

Bijlage 4: Beoordeling steenuil

**Beoordeling territorium steenuil
landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van
Rouwenootweg te Didam**

Beoordeling territorium steenuil landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam

Opdrachtgever: Gemeente Montferland

Datum: 25 maart 2025

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.

T [redacted]

E-mail [redacted] foreestgroenconsult.nl

[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
2.	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	TOEKOMSTIGE SITUATIE.....	6
3.	WAARNEMINGEN	7
3.1	NADER ONDERZOEK	7
3.2	OPENBARE BRONNEN.....	8
3.3	WAARNEMINGEN BUURTBEWONERS.....	9
3.4	PLANNEN	9
3.5	EFFECT OP POPULATIE	10
3.6	TERREIN BEOORDELING	10
4.	GEVOLGEN VOOR HET LEEFGEBIED	12
5.	CONCLUSIE.....	13
6.	ADVIES	14
6.1	REKENING HOUDEN MET STEENUIL.....	14
6.2	LANDSCHAPPELIJKE INPASSING	14
6.3	WERKPROTOCOL	15
7.	LITERATUURLIJST	16

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Montferland is een beoordeling gemaakt van de effecten van woningbouw op de in de omgeving aanwezige steenuilen.

De basis van deze beoordeling wordt gevormd door een quickscan en nadere onderzoek:

- Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 25 oktober 2022, Foreest Groen Consult BV;
- Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 11 juni 2024, Foreest Groen Consult BV.

De reden voor deze beoordeling is dat in dit gebied een territorium van de steenuil is vastgesteld. Tijdens het nader onderzoek is een nestlocatie waargenomen: bij de van Rouwenootweg 38 (binnen 300 meter van planlocatie) en een territorium van een andere steenuil bij de Oldegoorweg 22 (870 meter van de planlocatie). Het grootste deel van het plangebied bevindt zich binnen een straal van 300 meter van de Van Rouwenootweg 38. Het territorium aan de Oldegoorweg 22 overlapt niet met de planlocatie. De werkzaamheden bij de planlocatie hebben geen effect op dit territorium.

De beoordeling is gemaakt om vast te stellen of het leefgebied van de steenuil niet wordt aangetast en het gebied groot genoeg blijft voor het onderhouden van een zelfstandig territorium wanneer de plannen worden uitgevoerd. Bij de beoordeling is van een worst-case scenario uitgegaan waarbij het gehele perceel verloren gaat voor de steenuil.

De beoordeling en rapportage zijn uitgevoerd door [REDACTED] werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Beschrijving van het plangebied

2.1 Huidige situatie

Het onderzochte gebied bestaat uit een akker waarop over de jaren heen suikerbieten, gerst en tarwe is geteeld. Een klein deel van het perceel is grasland. De grond in het gebied is zandig. In de noordwestelijke hoek ligt een bosje grotendeels begroeid met dicht struikgewas. Verder grenst het perceel aan tuinen van bewoners van de wijk De Heegh. Onderstaande afbeelding laat een luchtfoto zien van het plangebied.

Afbeelding 1: De planlocatie bestemd voor nieuwe woningen met rood omcirkeld.

2.2 Toekomstige situatie

De opdrachtgever heeft het voornemen om woningen te bouwen op de planlocatie. Afbeelding 2 geeft een weergave van de huidige plannen.

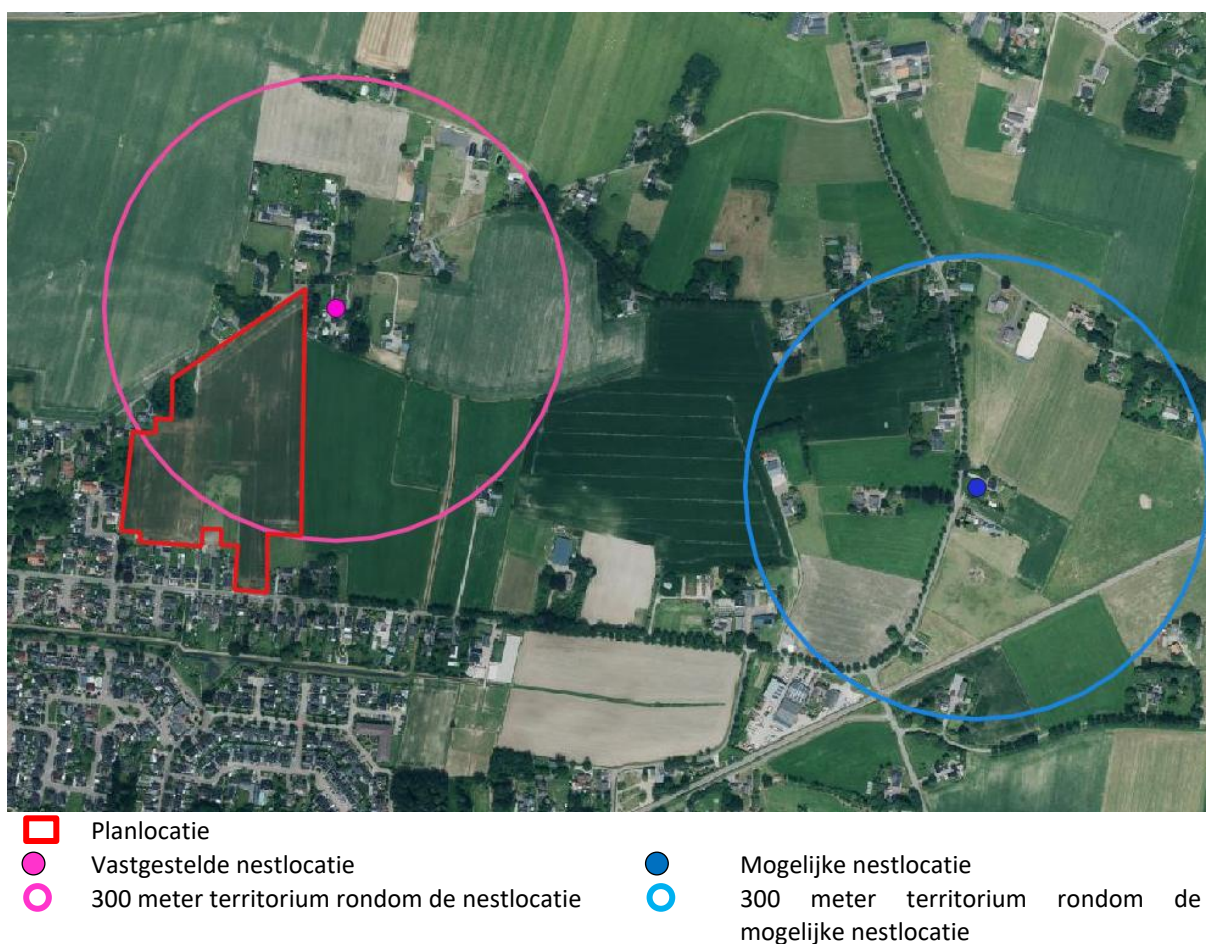

Afbeelding 2: Stedenbouwkundig schetsontwerp (bron: Kragten, 11-11-2024).

3. Waarnemingen

3.1 Nader onderzoek

Het nader onderzoek is uitgevoerd van februari-april in 2023 (Foreest Groen Consult BV, 2024). Tijdens dit onderzoek is een nestlocatie met territoria vastgesteld bij de Van Rouwenootweg 38 en een ander territorium zonder vastgestelde nestlocatie bij Oldegoorweg 22. Hiernaast zijn bij meerdere rasterpalen op het plangebied braakballen gevonden. De steenuil aan de Van Rouwenootweg 38 maakt waarschijnlijk gebruik van het plangebied om te jagen. De nestlocatie van de steenuil aan de Oldegoorweg 22 ligt op ~870 meter van de planlocatie. De planlocatie ligt buiten het territorium van deze steenuil (een territorium is circa 300 meter rondom de nestlocatie). De planlocatie is geen onderdeel van het territorium van de steenuil aan de Oldegoorweg 22.

Afbeelding 3: Resultaten zoals weergegeven in het nader onderzoek rapport van Foreest Groen Consult (2024).

3.2 Openbare bronnen

De NDFF bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. Volgens de NDFF is de steenuil binnen 1 kilometer vanaf de planlocatie waargenomen. De waarnemingen van de steenuil volgens de NDFF zijn weergegeven in afbeelding 4.

Afbeelding 4: Samenvatting resultaten van verspreidingsbronnen NDFF.

Deze waarneming is afkomstig van de Heeghstraat 39 in Didam. De bewoners hebben op deze locatie in 2022 een koppel steenuilen met vier jongen waargenomen bij de aanwezige nestkast. Gezien de afstand tot de Van Rouwenootweg 38 en de waarnemingen tijdens het nader onderzoek betreft dit hetzelfde steenuil paar als de nestlocatie aan de Van Rouwenootweg 38. Waarschijnlijk wisselt de steenuil van verblijf binnen zijn territorium. Beide bewoners geven aan dat de steenuil op hun erf aanwezig is. Voor de beoordeling is het centrum gekozen op de boerderij aan de Van Rouwenootweg omdat dit een beter beeld geeft van het territorium. De steenuilkast aan de Heeghstraat 39 bevindt zich tegen de bebouwde kom, de steenuil heeft geen enkel belang bij bebouwd gebied.

Afbeelding 5: Nestkast aan de Heeghstraat 39 in Didam. Foto genomen op 25 maart 2025.

3.3 Waarnemingen buurtbewoners

De bewoner van de Van Rouwenootweg 38 liet tijdens het onderzoek weten dat een steenuilen paartje meerdere jaren op het erf aanwezig is. Op het erf staan verschillende oude schuurtjes en met name bij het schuurtje met de conifeer is de steenuil vaak aanwezig. Tijdens de onderzoeken was de steenuil ook voornamelijk op dit erf aanwezig. Op basis van deze gecombineerde gegevens is een nestlocatie vastgesteld op de Van Rouwenootweg 38 (Foreest Groen Consult BV, 2024).

3.4 Plannen

De opdrachtgever heeft het voornemen om nieuwbouwwoningen te realiseren op de planlocatie. De planlocatie betreft een perceel van ~5,6 hectare, bestaande uit een bosje met dicht struikgewas, een klein stukje grasland en het grootste deel akkerland.

3.5 Effect op populatie

Door de nieuwbouw zal een deel van het foerageergebied van de steenuil verdwijnen. Tijdens het nader onderzoek is het gebied tussen de Van Rouwenootweg en de Heeghstraat vastgesteld als foerageergebied van de steenuil. Hier zijn tijdens het nader onderzoek de meeste waarnemingen gedaan en in dit gebied zijn braakballen gevonden. Binnen dit territorium zijn 2 vermoedelijke nestlocaties aanwezig: op het erf van de Van Rouwenootweg 38 en de nestkast bij Heeghstraat 39. Gebaseerd op de laatste waarnemingen van het nader onderzoek is de Van Rouwenootweg 38 genomen als het centrum van het territorium. De planlocatie is onderdeel van het territorium van de steenuil. In de volgende paragrafen wordt beoordeeld of de planlocatie een essentieel deel uit maakt van het territorium. Hiervoor is een straal van 300 meter om de nestlocatie aan de Van Rouwenootweg 38 aangehouden. Binnen deze 300 meter moet een steenuil voldoende leefgebied bezitten om in zijn voedselbehoefte te kunnen voldoen.¹

3.6 Terrein beoordeling

Het terrein in een straal van 300 meter rondom de nestlocatie aan de Van Rouwenootweg 38 is beoordeeld op basis van visuele kenmerken op de geschiktheid voor de steenuil (Kennisdocument steenuil BIJ12). Kleinschalig landschap en begraasde weilanden zijn als optimaal beoordeeld. Grootschalige graslanden voor ruwvoerwinning en akkers zijn als suboptimaal beoordeeld. Alleen als de vegetatie laag is kan de steenuil hier voedsel vinden. Bosgebieden en wegen zijn als ongeschikt beoordeeld. De steenuil kan de van Rouwenootweg wel oversteken. Voor deze beoordeling zijn de online bronnen Google Maps, Google Streetview, Boer&Bunder, Topotijdreis en Pdok Viewer gebruikt. Voor het berekenen van de exacte oppervlakten is QGis gebruikt.

Het grootste deel van de planlocatie is in gebruik als akkerland. De laatste twee jaar zijn hier tarwe en gerst verbouwd. Dit deel is als suboptimaal beoordeeld. Een deel zuidelijk op de planlocatie is in gebruik als grasland. Dit deel is als optimaal beoordeeld. Het deel ten noordwesten betreft een bosje met dicht struikgewas. Dit deel is als ongeschikt beoordeeld.

¹ Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua* Versie 1.0, juli 2017 [en](#) Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

□ Planlocatie	◡ Optimaal leefgebied (in ha)
● Vastgestelde nestlocaties	◡ Suboptimaal leefgebied (in ha)
○ 300 meter territorium rondom de nestlocatie aan de Van Rouwenortweg 38	◡ Ongeschikt leefgebied (in ha)

Afbeelding 6: Beoordeling territorium steenuil aan de Van Rouwenortweg 38 in Didam.

Tabel 1: Beoordeling territorium steenuil aan de van Rouwenortweg 38 in Didam.

Kwaliteit	Aantal hectare in territorium	Waarvan op planlocatie
Optimaal	12,9	0,2
Suboptimaal	14,5	3,7
Totaal	27,4	3,9

4. Gevolgen voor het leefgebied

In de berekening is uitgegaan van een worst-case scenario. In dit worst-case scenario gaat het gehele plangebied binnen de 300 meter territorium grens verloren voor de steenuil.

Tabel 2. Verlies aan hectare en het aantal overgebleven hectares aan optimaal en suboptimaal gebied voor de steenuil.

Kwaliteit	Hectares verloren	Hectares over
Optimaal	0,2	12,7
Suboptimaal	3,7	10,8
Totaal	3,9	23,4

Bij de uitvoering gaat in het worst-case scenario 0,2 hectare aan optimaal leefgebied en 3,7 hectare aan suboptimaal leefgebied van de steenuil aan de van Rouwenootweg 38 verloren. In werkelijkheid zullen deze waarden mogelijk lager liggen, afhankelijk van de mate van groen in de nieuwe wijk.

5. Conclusie

Tijdens het nader onderzoek in 2023 is de steenuil waargenomen aan de Oldegoorweg 22 en van Rouwenootweg 38. De steenuil heeft een territorium wat voor een groot deel tussen de Van Rouwenootweg en de Heeghstraat ligt. De steenuil kan hierbij wisselen van nestlocatie binnen zijn territorium. Tussen de Van Rouwenootweg en Heeghstraat op de oostelijke perceelgrens van het plangebied zijn braakballen aangetroffen. De planlocatie is onderdeel van het foerageergebied van de steenuil.

Resultaten Oldegoorweg 22

Voor deze steenuil gaat geen foerageergebied verloren. De nestlocatie bevindt zich op ~870 meter van de planlocatie. De planlocatie is geen onderdeel van het territorium.

Resultaten van Rouwenootweg 38

Voor de steenuil aan de van Rouwenootweg 38 gaan bij de werkzaamheden 0,2 hectare aan optimaal en 3,7 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren. Hierdoor blijft 12,7 hectare aan optimaal en 10,8 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter van de nestlocatie.

Conclusie

Een steenuil heeft minimaal 5 hectare optimaal leefgebied nodig binnen een straal van 300 meter rondom zijn nestlocatie. Na het uitvoeren van de beoogde plannen is deze oppervlakte nog aanwezig. In zowel de huidige situatie als de nieuwe situatie heeft de steenuil de beschikking over een voldoende groot gebied voor het onderhouden van een zelfstandig territorium. Daarnaast zal in werkelijkheid de verdwijning van foerageergebied mogelijk lager zijn dan hier is berekend, afhankelijk van de mate van groen in de nieuwe wijk.

De huidige plannen leiden daarom niet tot een aantasting van **essentieel leefgebied** van de steenuil. Een vergunning van de Omgevingswet hoeft niet te worden aangevraagd.

Bouwen van woningen nabij of in territoria kan leiden tot een verstoring. Verstoring leidt niet direct tot een overtreding van de OW en BAL: *“Artikel 11.37. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen) 3° lid: Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort”*.

Uit de gegevens van het nader onderzoek, openbare verspreidingsatlassen en buurtbewoners blijkt dat de steenuil meerdere jaren achter elkaar met succes broedt. Daarbij gaan de (huidige) nestlocaties niet verloren. Als gevolg van het plan komt de populatie van de steenuil in Didam niet in gevaar.

De plannen leiden daarom niet tot een verstoring van een **vaste rust- en verblijfplaats** en daarmee een overtreding van de OW en BAL. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hoeft daarom niet te worden aangevraagd.

6. Advies

Het plan leidt niet tot een dusdanige afname aan van het leefgebied binnen het territorium dat een vergunning van de OW en Bal moet worden aangevraagd. In de BAL, onderdeel van de OW, is echter een specifieke zorgplicht opgenomen Artikel 11.27. Om invulling te geven aan deze specifieke zorgplicht zijn de onderstaande paragrafen opgenomen in het advies

6.1 Rekening houden met steenuil

Plangebied

Het plangebied is onderdeel van het foerageergebied van de steenuil. Om dit leefgebied van de steenuil zo functioneel mogelijk te houden, wordt geadviseerd om niet 's nachts te werken. Ook wordt geadviseerd om af te zien van (bouw)lampen. Als lampen worden geplaatst, worden lage lampen geadviseerd met een amberrood kleurig licht. Hierdoor blijven de grenzen van de planlocatie zo goed mogelijk toegankelijk als mogelijk jachtgebied voor de steenuil.

Afschermen mogelijke nestlocaties

Tussen de planlocatie en de Van Rouwenoortweg 38 is een haag en beplanting aanwezig. Indien dit behouden blijft vindt geen visuele hinder plaats en zijn nadere maatregelen niet benodigd. Indien deze wordt verwijderd wordt geadviseerd om een tijdelijk schermdoek te plaatsen.

Tussen de Heeghstraat 39 en het plangebied is geen afscherming aanwezig. Hier wordt voorafgaande aan de bouwwerkzaamheden een nieuwe beplanting gerealiseerd. Indien dit niet mogelijk is, worden hier ook tijdelijke schermdoeken geplaatst.

Deze hekken met schermdoeken kunnen weg zodra de woningen in gebruik worden genomen. Op dat moment wordt de intensiteit van de bewegingen veel lager en wisselen rustige en drukke moment elkaar af. Daarnaast word door het aanplanten van groen de locatie visueel verder afgeschermd.

6.2 Landschappelijke inpassing

In de omgeving blijft voldoende potentieel leefgebied over voor de steenuilen (zie conclusie). Mitigerende maatregelen zijn niet noodzakelijk. Op de planlocatie kan op de aanwezige steenuilen worden ingespeeld door het steenuil vriendelijk inrichten van het openbare groen. Rondom wordt het plangebied afgeschermd met een robuuste groenstructuur. De oostelijke perceelgrens wordt voorzien van een gemengde haag en een afrastering of paaltjes. De steenuil fungeert daarbij als doelsoort voor een toekomstige inrichting van de omgeving, waardoor gelijktijdig de gehele biodiversiteit mee profiteert.

6.3 Werkprotocol

Geadviseerd wordt om de afspraken rondom de omgang met de steenuil vast te leggen in een specifiek werkprotocol. Daarmee worden de afspraken geborgd in het bouwproces en is iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de plannen op de hoogte.

7. Literatuurlijst

Kennisdocumenten:

- Kennisdocument Steenuil 1.0 BIJ12.

Openbare bronnen:

- Google maps;
- NDFF;
- PDOK Viewer
- www.boerenbunder.nl
- www.topotijdreis.nl

Voorgaand onderzoek:

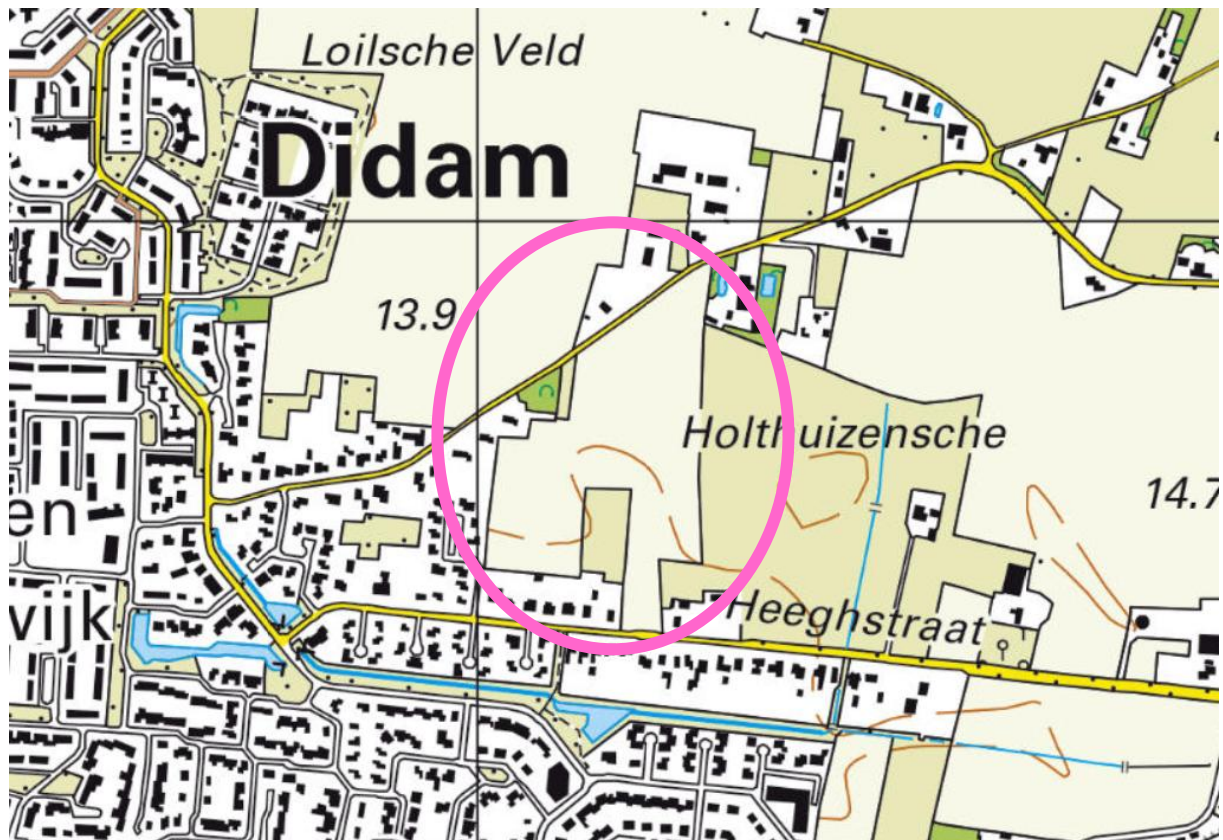
- Quicksan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 25 oktober 2022, Foreest Groen Consult BV;
- Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 11 juni 2024, Foreest Groen Consult BV.

Overig:

- Steenuilen, Peter en Wies Beersma Arnold van den Burg, Roodbont Uitgeverij, 2007.
- Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen;
- Van Marle, P., (2008) Dispersie en vestiging van jonge Steenuilen. *Limosa* 81: 129 – 138.

Bijlage 5: Beoordeling wezel

**Beoordeling territorium wezel
landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van
Rouwenootweg te Didam**

Beoordeling territorium wezel landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam

Opdrachtgever: Gemeente Montferland

Datum: 28 februari 2024

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.

E-mai foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.com](http://www.foreestgroenconsult.com)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
2.	METHODE VAN ONDERZOEK	5
2.1	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
2.2	TOEKOMSTIGE SITUATIE.....	6
3.	WAARNEMINGEN	7
3.1	NADER ONDERZOEK	7
3.2	TERREIN BEOORDELING	7
4.	PLANNEN	10
4.1	GEVOLGEN VOOR HET LEEFGEBIED	10
5.	CONCLUSIE.....	11
6.	ADVIES	12
6.1	VOORZORGSMATREGELEN WEZEL	12
6.2	INTRINSIEKE WAARDE EN ZORGPLICHT	12
7.	LITERATUURLIJST	13

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Montferland is een beoordeling gemaakt van de effecten van woningbouw op de in de omgeving aanwezige wezel. De opdrachtgever heeft het voornemen om op de landbouwgrond woningen te bouwen.

De basis van deze beoordeling wordt gevormd door een quickscan en een nader onderzoek:

- “Quickscan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 25 oktober 2022, Foreest Groen Consult BV.”;
- “Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 11 juni 2024, Foreest Groen Consult BV.”

De reden voor deze beoordeling is dat tijdens het nader onderzoek op de locatie een wezel met behulp van een wildcamera is waargenomen. Het noordwestelijke bosje op de planlocatie zijn leefgebied van de wezel.

De beoordeling is gemaakt om vast te stellen in welke mate het leefgebied van de wezel wordt aangetast door de woningbouw.

De beoordeling en rapportage zijn uitgevoerd door [REDACTED] werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een akker waarop over de jaren heen suikerbieten en gerst is geteeld. De grond in het gebied is zandig. In de noordwestelijke hoek ligt een bosje met een oppervlakte van circa een kwart hectare en is grotendeels begroeid met dicht struikgewas. Verder grenst het perceel aan tuinen van bewoners van de wijk De Heegh. Onderstaande afbeelding laat een luchtfoto zien van het plangebied.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (bron: www.pdok.nl).

2.2 Toekomstige situatie

De opdrachtgever heeft het voornemen om in het plangebied een woonwijk te realiseren. Het ontwerp van de woonwijk is weergegeven in afbeelding 2.

Afbeelding 2. Stedenbouwkundige schets van de toekomstige situatie van het plangebied.

3. Waarnemingen

3.1 Nader onderzoek

Door Foreest Groen Consult BV. is van 7 juni t/m 19 juli 2023 in totaal 6 weken nader onderzoek uitgevoerd naar marterachtigen. Ook heeft nader onderzoek naar de das met behulp van wildcamera's in totaal 12 weken van 24 oktober 2023 t/m 3 maart 2024 plaatsgevonden. Tijdens dit nader onderzoek is de wezel waargenomen op de wildcamera's. Het noordwestelijke bosje bevat diverse holen waar de wezel kan verblijven.

3.2 Terrein beoordeling

De planlocatie is beoordeeld op basis van visuele kenmerken op de geschiktheid voor de wezel. Leefgebied met jaarrond voldoende beschutting zijn als optimaal beoordeeld. Indien de beschutting niet jaarrond aanwezig is, is het leefgebied als suboptimaal beoordeeld. Bij jaarrond afwezigheid van beschutting, is het terrein ongeschikt voor de wezel. De wezel wijkt meestal niet verder dan 5 meter van beschutting af. Daarom wordt een buffer van 5 meter rondom geschikte leefgebieden ook als geschikt leefgebied beschouwd. Gaten in de beschutting groter dan 5 meter vormen daarom een barrière voor de wezel.

Worst case benadering

Voor de beoordeling wordt uitgegaan van een worst case scenario waarin de wezel de randen van het plangebied ook gebruikt. Alleen het bosje zelf is in principe groot genoeg om te functioneren als zelfstandig territorium.

Beoordeling plangebied

De leefgebieden van de wezel in het plangebied is onderverdeeld in 9 terreindelen (zie afbeelding 3). Deze terreindelen zijn weergegeven en beoordeeld in tabel 1.

Tabel 1. Beoordeling van de geschiktheid voor de wezel per terrein onderdeel.

Onderdeel terrein (zie afbeelding 4)	Beschrijving	Oppervlakte	Beoordeling
1	Bosschage met hopen en braamstruwelen waaronder de wezel geschikte rustplaatsen kan vinden. Tuinranden van de oostrand van de bebouwde kom van Didam met hagen die jaarrond dekking bieden voor de wezel. (Woel)muizen aanwezig als voedsel.	0,48 ha	Optimaal
2	Grens tussen het akkerland en 2 percelen weiland biedt tijdelijk dekking door aanwezigheid van ruig gras. Deze rand zal incidenteel gemaaid worden, waardoor de dekking verdwijnt. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,26 ha	Suboptimaal
3	Tuinrand van Heeghstraat 37 met een haag die jaarrond dekking biedt voor de wezel. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,04 ha	Optimaal
4	Grens tussen het akkerland en de Heeghstraat biedt tijdelijk dekking door aanwezigheid van ruig gras. Deze rand zal incidenteel gemaaid worden, waardoor de dekking verdwijnt. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,03 ha	Suboptimaal
5	Tuinrand van Heeghstraat 39 met haag die jaarrond dekking biedt voor de wezel. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,02 ha	Optimaal
6	Grens tussen de akkerlanden biedt tijdelijk dekking door aanwezigheid van ruig gras. Deze rand zal incidenteel gemaaid worden, waardoor de dekking verdwijnt. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,17 ha	Suboptimaal
7	Tuinrand van Van Rouwenootweg 38 & 38a met een haag die jaarrond dekking biedt voor de wezel. (Woel)muizen vanuit het akkerland aanwezig als voedsel.	0,03 ha	Optimaal
8	Akkerland biedt geen dekking voor de wezel. (Woel)muizen wel aanwezig als voedsel voor de wezel.	4,41 ha	Ongeschikt
9	Begraasde weilanden achter Heeghstraat 35b & 37. Door begrazing geen dekking aanwezig voor de wezel. (Woel)muizen wel aanwezig als voedsel voor de wezel.	0,24 ha	Ongeschikt

Afbeelding 3. Leefgebied van de wezel in het plangebied. In blauw het terreinnummer van het onderdeel van het leefgebied. In wit de oppervlakte in hectare van de onderdelen van het plangebied.

Tabel 2. Aantal hectares mogelijk leefgebied van de wezel aan optimaal, suboptimaal en ongeschikt terrein in de huidige situatie.

Kwaliteit	Aantal hectares
Optimaal	0,57 hectare
Sub optimaal	0,46 hectare
Ongeschikt	4,65 hectare

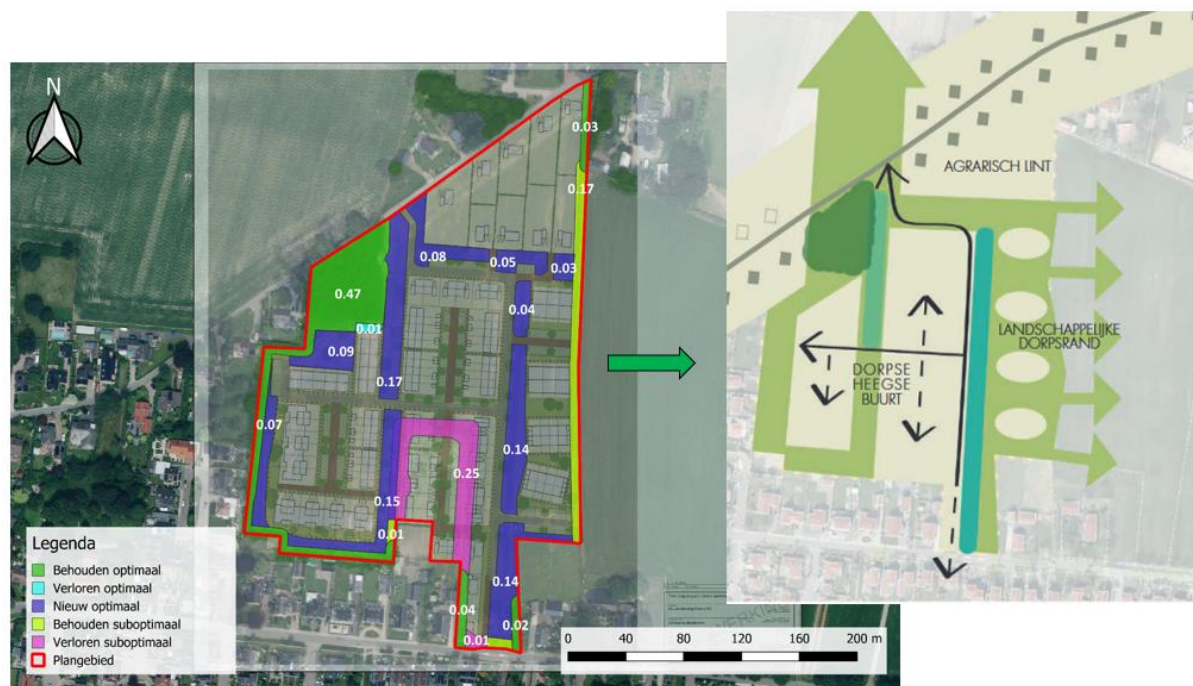
4. Plannen

4.1 Gevolgen voor het leefgebied

In de plannen blijft het bosje behouden, waardoor de wezel een zelfstandig territorium kan blijven behouden. Door de groene inrichting van de wijk ontstaat er een groenblauw structuur die ecologisch gunstiger is voor de wezel dan de oorspronkelijke akker. Deze groenblauw structuur sluit ook direct aan op het bosje en is een aanvulling op het bestaande leefgebied.

Tabel 3. Verlies en toename van optimaal en suboptimaal leefgebied van de wezel als gevolg van de plannen.

Kwaliteit	Aantal hectare voor werkzaamheden	Aantal hectares verloren	Aantal hectares gerealiseerd	Aantal hectares na werkzaamheden
Optimaal	0,57 hectare	-0,01 hectare	+0,96 hectare	1,52 hectare
Suboptimaal	0,46 hectare	-0,26 hectare	0	0,20 hectare
Totaal	1,03 hectare	-0,27 hectare	+0,96 hectare	1,72 hectare

Afbeelding 4. Terreinberekeningen van geschikt leefgebied voor de wezel na de realisatie van de plannen, rechts is een meer algemene weergave van de groenblauwstructuur.

De randen van het bosje hebben veel potentiële verblijfplaatsen en de akkerranden bieden wel enige dekking, maar geen vaste schuilplaatsen. Bij de uitvoering gaat mogelijk 0,01 hectare aan optimaal en mogelijk 0,26 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren. Voor de wezel blijft ten alle tijden 0,76 hectare aan geschikt leefgebied over. Verder wordt 0,96 hectare aan een groen blauwe structuur gerealiseerd. Dit is nieuw optimaal leefgebied voor de wezel.

5. Conclusie

Beoordeling op basis van functionele leefomgeving, behoud van kwaliteit en kwantiteit

In zowel de huidige situatie (0,76 ha) als de nieuwe situatie (1,72) heeft de wezel de beschikking over een kwalitatief voldoende groot gebied voor het onderhouden van een zelfstandig territorium. Het bosje is namelijk voldoende groot ($>0,25$ ha) en divers qua schuil- en rustplaatsen. Zoals te zien in afbeelding 4, sluit de nieuwe groen-blauw structuur aan op het bosje, waardoor het voor de wezel veel makkelijker wordt om ook buiten het bosje te foerageren. De essentiële onderdelen zoals besproken in het kennisdocument van BIJ12 (voedsel, verbinding en verblijfplaatsen) zijn na de werkzaamheden voldoende aanwezig en worden zelfs versterkt.

Conclusie

De huidige plannen leiden niet tot een aantasting van essentieel leefgebied van de wezel. Ten alle tijden heeft de wezel beschikking over voldoende essentieel leefgebied. In de 0,01 hectare aan verloren optimaal leefgebied kunnen wel verblijfsmogelijkheden aanwezig zijn. Dit betreft de rand van het bos waar mogelijk hollen van mollen en konijnen aanwezig zijn. Hier kan dus sprake zijn van het aantasten van de functionaliteit van de vaste voortplantings- of rustplaatsen. Het is daarom niet volledig uit te sluiten dat bij de werkzaamheden een mogelijke verblijfplaats verloren gaat of wordt verstoord.

Een vergunning van de Omgevingswet moet wat betreft de wezel worden aangevraagd.

6. Advies

6.1 Voorzorgsmaatregelen wezel

Het opzettelijk doden en verwonden van de wezel is verboden. Er is een risico op het doden of verwonden van kleine marterachtigen bij werkzaamheden zoals grondverzet, waarbij bewoonde holen onder het zand bedolven raken. Indirect kunnen kleine marterachtigen worden gedood als de dieren door de werkzaamheden de verblijfplaats niet durven te verlaten. Dit doden of verwonden is te voorkomen door het toepassen van zorgplicht maatregelen. De kwetsbare periode van de wezel loopt van maart tot en met juni. De wezel kan soms 2^e nesten hebben tot aan november. Het wordt daarom geadviseerd om een werkprotocol op te stellen bij de vergunningsaanvraag om zo de instandhouding van de wezel te borgen.

6.2 Intrinsieke waarde en zorgplicht

Onder de Omgevingswet wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Omgevingswet voorkomen, bezitten deze bescherming. Onder de Omgevingswet is het verplicht om voorzorgsmaatregelen te treffen. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Worden dieren aangetroffen dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

7. Literatuurlijst

Kennisdocument

- Kennisdocument Kleine marterachtigen van BIJ12 Kennisdocument Kleine marterachtigen: Bunzing - Hermelijn – Wezel, Versie 1.1, juli 2024;

Websites

- www.gelderland.nl;
- www.kadastralekaart.com;
- www.ndff.nl;
- www.pdok.nl;
- www.zoogdiervereniging.nl.

Vooronderzoek

- Quicksan natuuronderzoek van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 25 oktober 2022, Foreest Groen Consult BV;
- Nader onderzoek vleermuizen, uilen, das en marterachtigen van landbouwgrond tussen de Heeghstraat en Van Rouwenootweg te Didam, 11 juni 2024, Foreest Groen Consult BV.